

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Brevet de înregistrare nu se re-
trimite. Manuscrisurile nu se re-
trimite.
Brevet de înregistrare:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserție în mai primăvara în Viena
Brevet de înregistrare de Topler
(globoasă), Heinrich Schalk, Louis
Hirsh, M. Dabke, A. Oppel, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mész, Eckstein Bernas;
în Frankfurt: G. L. Dabke; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
gazetă pe o colônă 5 or.
și 50 or. simbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoia.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 or. v. a. s. 90 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ)

„Gazeta” este în fiecare zi
Abonamentul pentru Anul: 12 lei
Pe un an 12 lei, pe șase luni
6 lei, pe trei luni 3 lei.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 lei, pe șase luni 5 lei, pe trei
luni 2 lei 50 or. Cu dușul în
oasă: Pe un an 12 lei, pe
șase luni 6 lei, pe trei luni 3 lei.
Un exemplar 5 or. v. a. s. 90
bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 91.—Anul LIII.

Brașov, Duminecă 22 Aprilie (4 Maiu)

1890.

Din cauza sf. srbători de Luni, diarul
nu va apăre până Marți sêra.

Brașov, 21 Aprilie st. v.

În nise momente, când totă
România este adencu mâhnită
și amărită de lovirea ce s'a dat
gimnasiului român din Beiuș
printr'unu ucăz despoticu minis-
terial; când întreaga lume nema-
ghiară din Ardél și Țera ungu-
rescă este profundu îngrijată și
agitată de nouele uneltiri de ma-
ghiarisare, ce se urzesc în dieta
ungurescă prin proiectulu de lege
privitoru la înființarea așanumi-
telor „Kisdedovuri” séu asiluri
de copii sub scutul și ingerința
statului: în aceste momente se-
riose primiramu din diecesa Ora-
diei-marî o scire gravă, mai gravă
decâtu tôte câte ni le-amu pututu
închipui, care ne arată, că duș-
manii limbei și ai naționalității
române voru sé-și implante acuma
secură chiar și în rădăcina trun-
chiului românesc, care, cu tôte
vijeliile timpurilor, rămase până
ađi neatinsă.

Astăđi — scieamă în ăile
trecute — nu este periclitatu nu-
mai caracterulu românesc alu
gimnasiului din Beiuș, ci caracte-
rulu românesc alu întregi die-
cese unite de Oradea-mare, prin
urmare însăși biserica.

Atunci încă nu scieamă, că
ministrulu Csaky merge în cute-
zarea sa până a pretinde dela
Ordinariatul din Oradea-mare ca
se suferă de a se introduce limba
de propunere maghiară și în șco-
lele populare confesionale din a-
céstă diecesă.

Ne era bine cunoscutu ceea ce
s'a petrecutu cu școlele populare
din comunele Nir-Adon, Nir-Aciad
și St. Georgiu Abrană situate în
comitatulu Sabolciu. Scieamă că
șovinistii unguři din acestu comi-
tată au trimisă pe capulu lor o
„comisiune comitatensă”, care a
făcutu cercetare aspră, fără de a

avé nici-o îndreptățire după lege,
și în frunte cu inspectorulu reg.
ung. de școle și cu fisolgăbirulu
luându protocolu la tôte școlele,
au voită sé dovedescă, că nu esistă
Români în acele comune și au ce-
rutu ori introducerea limbei ma-
ghiare ca limbă de propunere, ori
închiderea școlelor.

Le scieamă tôte aceste și le
sciea și publiculu român. Dér nu
amu cređutu, că ministrulu se va
puté gândi seriosu a implini ne-
buna cerere a șovinistilor din
Sabolciu.

Dér d-lu Csaky, care a ăisă
în dieta, că va lucra pentru lățirea
cătă mai mare a elementului ma-
ghiaru, și-a gânditu: decă amă
pututu réuși față cu gimnasiulu
din Beiuș, de ce sé nu potă réuși
și față cu școlutele din amintitele
comune?

Și éráși s'au început „pertrac-
tările discreționale”, despre carl
ne raportéză omulu nostru de în-
credere dintre Crișuri în cores-
pondența de mai la vale.

Înzadară s'au plânsu poporeni
români din Nir-Adon, Nir-Aciad
și St. Georgiu Abrană la ministru
în contra procederi brutale a
amintitei comisiuni comitatense,
care a scosă cu forța tabelele ro-
mânescl din școle și a amenințatu
cu închisore pe fruntașii comu-
nelor, căci d-lu Csaky în loc
sé le făcă dreptate adreséză pro-
vocări peste provocări Episcopului
și consistoriulu din Oradea-mare,
ca sé isgonescă limba românescă
din școlele acelor comune.

Acum motivulu lui Csaky nu
mai este „afacerea stégului” și
„spiritulu nepatriotic”, ci densulu
pretinde sé se jertfescă acele co-
mune cu cățelu și cu purcelu mo-
lochului maghiarisărei, o pretinde
pe temeulu recensământulu din
1880, când s'au înscrisă falsu popo-
renii acelor comune ca Maghiari.

Lucru ce nu se mai pomenesc

ađi nici în Asia, dér nici chiar la
Butucudă!

Dér sé lăsămă sé vorbescă o-
mulu nostru de încredere, care
ne desfășură îngrozitorea icônă a
uneltirilor ce și-au ajunsu culmea.

Vomă însemna numai spre
mai bună înțelegere că comunele,
de care vorbesce suntă astfel
compuse: Nir-Adonul, afară de
puțin Nemți, este comună curat
română cu peste 1600 de suflete
române; Nir Aciadul e parochiă
rutenă amestecată cu Români cu
peste 1700 suflete gr. cat.; St.-
Georgiu-Abraniulu afară de vre-o
300 suflete romano-catolice nu-
mără 800 suflete curat române:

Étă ce ni-se scrie:

Dintre Crișuri.

Kulturegyleturile maghiare și
gazetele maghiare se scusă în-
naintea lumei civilizate, că Dómne
ferescă! ei nu voru sé despóie
elementele nemaghiare de națio-
nalitatea și de limba lor, ci nu-
mai le întindă mijloce, ca sé-și
câștige mai cu ușurință cunos-
cința limbei maghiare, a statului,
de care au atăta lipsă în aface-
rile publice-oficiose.

Cumcă acéstă afirmare este ipo-
crisiă și minciună invederată, amă
scit'o și până acuma totu din
declarațiunile acelor organe, carl
stăruindă necontentitu pentru lă-
țirea elementului maghiar, ceru
cu frase bombastice ca spiritulu
național maghiar sé pătrundă
în masele nemaghiare, ca sé se
creeze astfel ună sêmțu general
maghiar și alte lucruri de aceste,
carl tôte ne arată unghiile eșite
din sacă ale pisice.

Mai durerosu ne convinge însă
despre adevăratele nisuințe ma-
ghiare provocarea, pe care mi-
nistrulu ungurescu de culțe și in-
strucțiune publică Csaky a adre-
sat'o Episcopulu de Oradea-mare
Prea Sântiei Sale Mihailu Pavelu,
ca în școlele confesionale populare

gr. cat. de Nir-Adon, Nir-Aciad și
St-Georgiu-Abrană din comitatulu
Sabolciu limba de propunere sé fiă
exclusivă cea maghiară, érá limba
română sé fiă pentru totdeuna eli-
minată (scósă afară) din acele școle
din cauză: că cu ocaziunea recen-
sământulu poporalu (a conscrierei
séu numărării poporului) din anul
1880 poporeni gr. cat. ai acestor
parochii au fostu înscriși ca Ma-
ghiar.

Lucrulu s'a petrecutu adecă
astfelu: Comisarii de pe atunci
însărcinați cu conscrierea popo-
rului i-au întreatu pe ómeni:
„Sciți unguresce?”, „Vorbiți limba
ungurescă?” și răspundendu-li-se
cu „da”, bieții ómeni au fostu în-
scriși nu în rubrica că sci limba
maghiară, ci în rubrica, că limba
lor maternă este cea maghiară.
Prin urmare, după părerea șovi-
niștilor dela putere, ei suntă
acum, de voiescu ori nu voiescu,
Maghiari.

Étă politica maghiară, care
ăice: „Nu voimă sé vă facemă
Maghiari, ci voimă numai sé sciți
limba maghiară”. Și după ce o
scie și o vorbesce cineva, se po-
menescă călu botéză Maghiar
și lu oprescu pe cale oficiosă de
a și învăța și de a și cultiva limba
sa maternă.

Deci este clară ca și lumina
sorelui, că cuțitul a ajunsu la os!

Avemă comune românescl, cu
alte cuvinte poporeni uniți în co-
mune mari, cum e Leta mare,
Poceiulu, Silindrulu, Chinizulu și
câte altele, din josu de Oradea-
mare, carl toți vorbescu perfectu
limba maghiară. Aceștia la re-
censământulu din anulă curentu
voru fi înscriși cu limba maternă
maghiară și urmarea va fi, că
Episcopulu séu ordinarialu éráși
se va trezi c'unu ucăsu alu minis-
trului, ca în 10—15 comune, res-
pective școli confesionale, limba
de propunere sé fiă exclusivă cea
maghiară cu eliminarea limbei

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Doina în Ardeal.

(Fine.)

Veđi N-rii 79 și 85 ai „Gazetei Transilvaniei”.

Cu acéstă ocaziune este la locul
séu sé arătămă câte particule séu escla-
mațiuni folosesce Românulu — ca refrene
— amă puté ăice, atătă înainte de în-
ceperea horei — cânteculu — (ante-re-
frene mic) cătă și în finea lor — (post-
refrene mic) — séu și ambele deodată:
unulu înainte și altulu înderptu; așa:
a) anterefrene: după cum le-am auđit
în diverse locuri cântându-se:

D. es. cu: Că vai!

(Că vai) „Frunză verde de nuia-re
„Rea podóbă-i dragostea-re
„Că n'ai stare la culca-re
„Nici odihnă la mâncare.

(Că vai) „Mă culcă nóptea sé dormu-ă,
„Dér nu mi-se face somnu-ă
„Și mă culcă sé odihnescu-ă
„Dér la tin' badeo! gândescu-ă”

Cu ăio! și Ei-că înderetu cu refr.: méi!

(Đio) „Bate-lu Dómne pe-acela-re, bis.
„Cine și lasă țera sa-re, méi!

(Ei-că) „Numai satulu 'm-am lăsatu-ă, bis.
„Și trăiesc cu multă bănatu-ă-méi!”

Cu Și; d. es.

(Și) „Rău maică m'ai blăstămatu-ă, bis.
„Sé d'ambłu din țera-n țera
„Ca și-unu banu dela cămară....

(Și) „Sé d'ambłu din satu în satu-ă
„Ca și-unu banu nenumăratu-ă”.

Cu că; d. es.

(Că) „D-ardeai tu lume cu focu
„Pe lătur și pe mijlocu
„N'avui în tin' nici ună norocă”.

Cu că și: Și că; d. es.

(Că) „Tutororă lumea li-e dragă
„Mie mi-e cernelă négră,
„Mie mi-e cerneală négră....

(Și că) „Tutororă lumea li-e bună
„Dér mie mi-e mătrăgună,
„Dér mie mi-e mătrăgună....

(Că) „Tutororă le pare bine
„Că picatū réulu pe mine,
„Că picatū réulu pe mine....

(Și că) „Nu-i pară nimăru

„Că pica pe pruncii lui,
„Că pica pe pruncii lui!”....

*

Cu „că” și: „Ba că”; d. es.:

(Că) „Fost'am tinăru ca vinarsulu
„Da m'a-nbătrănită nécasulu,
„Da m'a-nbătrănită nécasulu....

(Ba că) „Fost'am tinăru ca ună mără
„Da m'a-mbătrănită ună doră,
„Da m'a-mbătrănită ună doră...
*
Cu Hei! d. es.:

(Hei!) „Câte paseri suntă pe lume
„Tôte cină și s'alina,
„Numa-i io maică-să străină.

(Hei!) „N'am maică unde cina,
„Nici n'am unde m'alina
„Că mi-e cuibulu lângă drumu,

(Hei!) „Intr'o crângă de alună
„Căți drumari pe drumă trecea
„Toți în cuibulu meu svărlea.”
*
Cu Hei și: Hei ba! d. es.

(Hei) „Ducem'ăși cu lelea-n lume
„Mă temă că mi-oră pune nume

(Hei) „Măndrei grău, mie teciune
„Cum e mai uritū în lume”.

(Hei ba) „Ducem'ăși cu lelea-n țera
„Mă temă că mi-oră pune érá

(Hei) „Măndrei grău, mie sêcară
„Cum e mai uritū în țera!”.
*
Cu Hei, Ba Că și Hei da! interca-
lându-se între acestea numai Hei! Estă-
modu în ună cântecă despre Mureșu
vomă da o icônă așa după cum l'au-
ăisemă cântându-se odată; d. es.:

(Hei ba că) „Murășu, Murășu, apă lină,
„Murășu, Murășu, apă lină.”

(Hei) „Treci-mă-n țera străină,
„Treci-mă-n țera străină,
„Ia na, na, na, na, na, na!”

(Hei da) „Trecendū sé nu mă-nnecl

(Da) „Trecendū sé nu mă-nnecl-ii....

(Hei) „Că n'ai bană sé mă plătesci-i
„Nici măndre sé mă jălesc,ci,
„Nici măndre sé mă jălesc...
*
Cu: Hei și-apoi; d. e. după o me-
lodiă în următorele versuri:

(Hei și-apoi)
„Ducem'ăși nu sciu drumu-re (bis)
„Da m'a-nvêța uritu-re, (méi!)

românesce — și etă că așa „episcopatul gr. cat. maghiar de Dorogă“, ce se plănușe a se înființa, va fi estins până sub Oradea-mare și înființându-se, amăsurați parochielor anexate, se vor lua și din fundațiunii sumele proporționale. Atunci d-lă Lauran va pute esclama „omnia ad majorem Dei gloriam“, mai ales decât va fi numit episcopul la Dorogă.

Dér se trecem la meritul lucrului. *Acésta causă pré gravă éráșă se pertractéază între ministrul cultelor și Episcopul Pavelu, séu ordinariatu, în secretu, și este impusă éráșă tăcereá, ca în causa gimnasiunii Beiușană.*

Publicul român pôte vedé, că acésta cestiune este o cestiune de viéță *per excellentiam* pentru poporul român și multú mai ponderosá ca cestiunea unui gimnasiu, căci scoțându-se limba română din scólele poporale ni se táidă și ni-se sécă chiar ráddcina elementului nostru românesc...

In fața unor asemenea fapte mai pôte fi vorbă decât este bine séu nu ca se întrunescá Sinodulú diecesanú? Déca nu se va întruia acuma, când se întrunescá? După ce va fi maghiarisatá întréga diecesá?

Mai pôte avé locú aici „discrețiunea“ la care se provócá mereu cei din fruntea diecesei, spre apărarea lor? Cum vorú răspunde dênșii înaintea lui Dumneđu și a credincioșilor de urmările nefericite, ce le pôte avé tăcerea lor, când arde coperișulú bisericeii?

Când se ne ridicámú vocea, decât nu acuma, când vedemú impresurate de pericolulú morții naționale comune așa de mari românesce?

Acum e timpulú Sinodelorú!

Și n'ajunge sé se întrunescá sinodulú în Oradea-mare, ci e timpulú supremú sé-și adune și Metropolitulú și Archiepiscopulú bisericeii române unite pe credincioșii din întréga Metropoliá împrejurulú séu! E timpulú ca toți Archiereii noștri ca căpetenii ale contesiunilorú române sé-și adune turmele lorú și cu puterii unite sé pronunțe acelu „veto“ puternicú, care sé depărteze primejdia, ce amenință națiunea și biserica română, ér de nu o ar puté-o depărta, învinși fiindú sé aibă celú puținú consciința împăcatá, că și-au împlinitú datoria, căci în adevérú cuțitulú a ajunsú la osú!

Adunarea din Șiria a preoților uniți.

Cestiunea fatală a gimnasiunii din Beiuș întruni la Șiria în 24 Aprilie st. n. a. c. și pe preoții români uniți mai din tóte unghiurile comitatului aradanú. La boricirile răsnetului sfășiatorú trimisú și lorú, echoulú tristú răspundea în vibrare durerosá de-alungulú acestui ținutú românescú. Acestú răsnetú a străbátutú dela Crișulú albú — care sub piscurile munților Moma-Codru și Măgura în cascade albe își saltá valurile p'alú petrilorú sínú — până la vasta câmpia brázdatá de drumulú Oráđii-Marí; în repede sború a trecutú dela încântata podgoriá, unde la doina naționalá și melancolicá — ce adese răsună lângá butuculú viței de vie — p'alú florilorú ghirlande dórme fluturelulú legánatú de zefirulú dimineței,... până la pădurile deja mai stírpițú dér pline de dumbrávi îmbalzámate de-alú trandafirilorú odorú, cari zacú de-alungulú Teuzului și Cigerelului; în sborulú séu a trecutú departe până la sentinelele Muréșului, pe care înțelegéndu-lú toți, cu o inimă, și în inimă c'unú dorú, grábíră ai noștri cu crucea în frunte, dela districtele vice-archidiaconatelorú a B.-Sebișului, Șimandului și Vilagoșului, la opidulú Șiriei: ca în tenórea ideilorú espuse și ventilate pe calea diaristicá, sé-și facá și ei datorința, ce națiunea o cere dela dênșii.

De față au fostú M. O. D-ni: *Ioanú Popú*, protopopulú Șimandului, și *Vasiliu Zsiros*, protopopulú Șiriei; apoi On. Domni: *Petru Munteanú*, preotú în Sinteá; *Dionisiu M. Pascuțú*, preotú în Miniadú; *Vasiliu Bistranú*, preotú în Șiria; *Vasiliu Steerú*, preotú în Bieliu; *Ioanú Mihalca*, preotú în Șimandú; *Ioanú Pușcașú*, preotú în Mocrea; *Adalbertú Pitucú*, preotú în Galșa, și *Georgiu Selagianú*, preotú în C-Minișiu, escusându-se gentilú ceialtú puținú absentí, că din cause momentóse deși nu potú participa la adunarea doritá, totuși primescú cu bucuriá hotărírile ce se vorú aduce.

Mai nainte de tóte în sf. Biserica din locú, a cărei frumsețe interná, atâtú prin ornamentele-i întrú adevérú pompóse, câtú și prin curățenia ei ne-a pusú în uimire, s'a díșu la 9 óre a. m. prin trei preoți sf. liturgiá, sub a cărei decursú, scolarii bine deprinși au întonatú cântárile îndatinete. Numai decâtú apoi la 11 óre a. m. no

întrunirámú în casa parochialá a desbata în congregațiunea conchiematá afacerea delicatá, pentru a cărei clarificare amú convenitú. Președintele — alesú după etate — M. O. D. *Ioanú Popú*, deschidéndú ședința în terminí călduroși de bineventare și espunéndú la tapetú ideile desfășurate în colónele diarelorú, invitá pe preoții de față a-și espune din convingere părerile lorú, cari observári luându-se la protocolulú condusú de O. D. *Ioanú Mihalca*, cu cea mai bună conțelegere tóte au culminatú în următorulú decisú:

„Conferința adunată la Șiria, în unanimitate se identificá cu principiulú apelului, rugándú pe *Ilustritatea Sa, bunulú nostru Episcopú*, sé *vinevoiască grațiosú a conchiema în acéstá causá ponderosá Sinodú diecesanú, și acéstá chiar în interesulú liniștirii spiritelorú multú turburate ale credincioșilorú noștri uniți*“.

Protocolulú subscrisú de fiescecarele preotú, prin președintele ședinței se trimite Prea Sântitului nostru Episcopú. Ér la finea ședinței, confráțilorú Sătmáreni adunați (?) din optú protopopiate la orașulú Careii-Marí se trimite o telegramá de felicitare, *) — după cari agende la 2 óre p. m. ne însoțirámú cu toții la unú prândú comunú la mésa frugalá a M. O. D. *Vasiliu Zsiros*, unde între toatele pline de tráietate și iubire, uitárámú pe câteva momente de aprigele și îngreunátórele gândirí ale viței.

Așa decurse acéstá adunare frumósá, dela care d. a. la 5 óre cu cele mai sincere afecte cátrá domnuluiú casei, unde furámú acumulați de adevératele și fidelele îngrijiri: ne despărțirámú făcárele la ale nóstre.

Ca posteritatea, ce va urma după noi, sé nu ne timbreze de indolenți și nepăsători, ne-amú făcutú datorința, că amú protestatú în modulú celú mai lealú contra uneltirilorú vátámátóre limbei și națiunei române. Vorú avé efectú ori ba aceste încercári? — Nu putemú sci. Inimelú nóstre, aprinse de sántele flacári de iubire cátrá poporulú îngrijitú sufletesce de noi, suntú mângáiate, că nu au tângitú hránindú durerea clipelorú ce se strecorú; că lângá tristele ruine ale gloriei străbune, ruine ce adversarii voiau totú mai multú sé ni-le pre-

*) Se vede, că conferința nu era încunoscútatá încă despre amânarea conferinței protopopiatelorú din Sătmáru pe díua de 15 Maiu. Red.

gátéscá, nu amú statú nepăsători întroeniți numai în chinurí și în jale, ci cá reducéndu-li-se obiectiunile lorú la adevérata valóre, învésuți în haina de aurú a speranței, cu dorulú sufletului nostru amú doveditú, că *decátú o viéță mórtá, mai bine dorimú cu ardóre o mórte vid.*

Adalbert Pitucú
notarú alú corresponsintelorú.

Revista politicá.

Dináuntru. Ministrulú ungurescú de instrucțiune în neastémpérulú lui de a vedé mai curénd dispárándú din aceste țeri individualitatea naționalá a popórelorú nemaghiare, lucrá în ruptulú capului cu ordonanțe și cu legi asupritóre și impededátóre pentru desvoltarea culturalá naționalá a Románilorú, Germanilorú, Sêrbilorú și Slovacilorú. Deunáđile a datú ordonanță cátrá capii bisericeilorú nemaghiare, ca în scólele pedagogice ale acestora sé *se'vețe mai multú carte ungurescá* și perfectú limba maghiará, ér în dílele acestea a depusú în dietá legea pentru *asilurile de copii* (kisdedovo) ca sé se voteze câtú mai curénd, și legea a fostú întâmpinatá de deputații unguri, dușmaní ai națiunilorú nemaghiare din patriá, cu „eljenurí“.

Așadérá dușmanii noștri nu se dau îndrátú nicí dela celú mai barbarú pasú, ađi în secolulú civilizațiunei, de a aduce o lege, prin care párințilorú sé li-se rápescá copii de 3—6 ani dela sínú și sé fiá aruncați în cazanulú maghiarísárei, numitú „asilú de copii“, unde tinerile mláđițe ale Románului ca și ale Germanului, ale Slovacului ca și ale Sêrbului sé fiá crescute unguresce, ca astelú sé le înstreineze de limba, de biserica și de naționalitatea párințilorú lorú. Dér bunú e Dumneđu, ne va ajuta sé eșimú tэфéři și din acéstá încercare de atentatú din partea regimului, numai ómení harnicí sé fimú: sé ferimú copiú de aceste cuiburí de maghiarisare, dându-le acasă crescere naționalá și moralá și îngrijirea cuvenitá, vorbindú cu ei numai în limba nóstrá românescá, desvoltándú în ei iubirea și mándria de némulú românescú și atunci: nu se va alege decâtú prafú și țcenúșe de svêrcolirile și uneltirile dușmanilorú noștri.

Ér până atunci Archiereii románi sé-și facá datoria și sé ia pozițiune față cu nou proiectata lege, care amenință deopotrivá biserica și națiunea nóstrá.

Congresulú naționalú bisericescú sêrbescú, care s'a întrunitú în dílele acéstea în Carlovițú, a alesú în fine patriarhú. Intr'o ședință de mai 'nainte deputatulú Jovicí a vorbitú în contra modulú d'a se ceti de cátrá comisarulú guvernului rescriptulá pré înaltú, prin care s'a convocatú congresulú, mai ántéiu în limba maghiará și apoi în cea sêrbescá. Con-

(Hei și-apoi)

„Ducemași nu sciu calea-re, (bis)
„M'a-nvêța supérarea-re, (mêi!)

Dér câte și mai câte particule de aceste nu mai întrebuintéază poporulú românú, după cum îi dá mâna și în modú prea naturalú; acestea suntú totú atâtea refrene séu *esclamațiuní doioșe séu ecourí de doină*, căci acestea mai multú și mai cu sémá la *doinare* se folosescú, ca și cum sufletulú românescú prin acestea ar da puterei sale *de cântú* o duioșá, ba o tăriá împreunată cu o *stémpérare de inimă* cu multú mai mare, ca fără de acelea; aceste particule se prepunú și postpunú și pentru méșura melodiei, ca ea sé pôté cáde, cum amú díce, totú mereu *„în tactú*“ și sé nu vátame auzulú și sufletulú omenescú. Noi amú adusú aci pe cele mai usitate și le-amú întocmitú așa, după cum la diverse ocasiuni le-amú auzitú cântându-se și horindu-se. În România pôte suntú și altele, aci amú vorbitú despre cele din Ardélú. În România este una: „*Alei!*“ séu *Alelei!* (în Ardélú mai cu sémá în poveștile na-

ționale și în expresiunea: Alelei c... fiá mumá-ta!); așa unú exemplu:

(Alei) „Dómne Chanú bêtránú
„Lasá celú hangiarú la sínú
„Cá io sunt puiu de Românú
„Și nu'mí pasá de páganú!

Dupá acestea va fi la locú sé aducemú unele exemple séu mostre de cântece cu postparticule séu refrene ori răsnetete doinice; așa mai ántéiu:

Cu: *Mêi bádítá mêi!* d. es.
„Somnu-mí-e și m'áșí culca
„Totú áșteptú dór o pica
„Bádítá de unde-va
(Mêi bádítá mêi!)

„Somnu mí-e și áșí dormi
„Totú áșteptú dór o veni
„Bádítá de unde-o fi
(Mêi bádítá mêi!)

Cu: *Hei lelițá hei!*
„Cine-o díșú dorului dorú
„A vorbitú cuvéntú ușorú
(Hei lelițá hei!)

„Cine-o díșú leliței „lele“,
„A vorbitú cuvéntú de jele
(Hei lelițá hei!)

„Cá pe cine doru pasce
„Mai bine nu s'ar vrutú nasce
(Hei lelițá hei!)

„Și cui placú lelițele
„Negre îi suntú dílele,
(Hei lelițá hei!)

„Cá și mie mí-o plăcutú,
„Și nu potú ca sé le uitú
(Hei lelițá hei!)

„Și cá nicí cá le-oiu uita,
„Pán-oiu scii doina cânta
(Hei lelițá hei!)

Séu în România cu: *Leicuță! leicuță!*:
„Lelițo! din Ruginescú, Leicuțo!
[Leicuțo!]
„Stai în locú și mă privescú Leicuțo!
[Leicuțo!]
„Sé-țí vedú mándra táliorá, Leicuțo!
[Leicuțo!]
„Sé m'aprinđu la inimíorá, Leicuțo!
[Leicuțo!]
(Buriensculú.)

De alte refrene *din'napoi* séu *post-particule* nicí nu amintimú, aducéndu-le înainte exemplele citate mai în susú cu ceva, și cum suntú mai cu sémá silaba re, séu ii, ú ca:

„La fântána din rézor-ú
„Se'ntélnesce dorú cu dor-ú
„Se sárutá până mor-ú.“ Séu:

*
„Vai! sêracii Románi-í
„Cá-i apasá streini-í! Séu:

*
„Celú ce laudá pe streinu-ú
„Și dușmanú Pe Románilorú-ú
„Și pretinú streinilorú-ú etc. etc.

Acestea tóte suntú variațiuni de refrene *pre* și *post-ambule*, suntú acestea totú atâtea variațiuni pentru espresiunea sémțului de durere și pentru mai marea putere ori focú a cântului. Suntú acestea o *docire*, unú *vactú*, care premerge cântului, ori succede în capétú. Suntú acestea ceea ce numai poporulú scie ce suntú când 'și deschide gura sé horéscá séu doineze.

De unde „Doina“ în sine și în esență nu este, decâtú o expresiune, unú accentú, unú refrenú alú inimii, unú onomato-poeticú alú instinctului condusú și mișcatú de puterea lumei în care tră-

gresul fiindu s'erbescu, rescriptul trebuia cetit mai anteu in limba s'erbescă. Apoi s'a cetit in alta sedinta adresa de lealitate către Majestatea Sa. Radicalii au prezentat o altă adresă, in care se cuprindeau plângerile S'erbilor, der a fost respinsă. Deputatul Vuociel a cerut să fiă rugat in adresă monarohul, ca să aprobeze statutul privitor la alegerea mitropolitului-patriaroh și apoi să fiă ales acesta. Și această cerere a fost respinsă. In sedinta dela 1 Maiu a fost ales apoi patriaroh episcopul Brancovici din Timişora cu 41 voturi. Episcopul Jivovici a primit 11 voturi, er 18 membri ai congresului, intre cari și Vuociel și Polit, s'au abținut dela votare, fiindu-că statutul de alegere, votat de congres, n'a fost sancționat. Isbenda „moderaților“, cum numesc foile unguresci pe maghiaroni, a fost ajutat de neînțelegerile ivite intre liberali, radicali și cei din afară de partide, ba chiar de neînțelegerile ivite in sinul partidelor singurate din opozițiune. Peirea ta din tine Israile: Brancovici e omul plăcut guvernului ungurescu.

Din afară. Mare sgomot a făcutu iaptul, că atașatul militar in Petersburg alu marinei germane a ajuns in posesiunea planului de apărare a orașului rusescu de portu Kronstadt. „Novosti“ spune, că e informat din Bruxela din isvor demn de credință, cumcă Germania avea nevoia de acestu plan pentru casul de răboiu cu Rusia. Inca in 1882, dice foia rusescă, Moltke a lucrat un plan de operațiune a Germaniei in contra Rusiei. Punctul de greutate alu acestui plan ilu formeză blocarea Revalului îndată după isbucnirea răboiului, bombardarea Kronstadtului și distrugerea minelor, care închid acestu portu dinaintea flotei inimice, in timp ce armata germană de uscatu avea să ocupe provinciile baltice. Escadra germană de luptă avea să conștea din 28 corăbii mari de răboiu, un mare număr de vase peștru mine, cu peste 13,000 omeni și 468 oficeri. Escadra de rezervă avea să conștea din: 18 corăbii, 6 vase pentru mine, 12 vapore mari din flota comercială, cu 5510 marinari și 242 oficeri. După luarea portului Reval escadra de rezervă ar fi avut să trimetă un corp de debarcare de 8000 omeni, care să ocupe Revalul, ce avea să servescă ca depositu principalu pentru armata germană de nordu. Pentru ocuparea Kronstadtului era destinat un despărțământ de 5000 de omeni.

Diarele ruse se ocupă mereu cu cele ce se petrec in Serbia și sunt cuprinse de bucurie, că toate merg in micul regat după placul guvernului din

Petersburg. Nu numai că in sedinta secrete a Scupcinei s'erbesci s'a votat creditul de 10 milioane pentru înarmări fiindcă ministrul președinte Gruici a descris viitorul cel mai apropiat cu color de totu posomorite, der președintele Scupcinei a declarat, că Serbia in casul unui răboiu va învinge ori va muri alături cu celu dinteu stat din Europa, adecă cu Rusia. Scupcina a făcutu atunci o insuflețită manifestați pentru Țarul Rusiei. „Novoje Vremja“ și „Grazdanin“ dicu, din aceste incidente, că dispărându și ultimele urme ale politiceii lui Milan, voru dispăre cu totul din Serbia tradițiunile politice de mai înainte; numitele foi dau expresiune bucuriei Rusiei pentru politica de aqi a Serbiei. „Novoje Vremja“ cere acum, ca guvernul s'erbescu să profite de sosirea exregelui Milan in capitala Serbiei, pentru ca să pună capăt odată neplăcutei situațiunii, in care se află regina Natalia.

SCRILE PLEI.

Folosirea cărților de învățământ germane. Unele diare au adus scirea, că ministrul ungurescu de instrucțiune a oprit, printr'o adresă către consiliul școlar, folosirea in școlele medii a cărților pentru învățământ scrise in limba germană. „Pester Lloyd“ e in pozițiune a da din isvor nemijlocit următoarele amărute: Cu ocaziunea supunerii spre aprobarea ministrului a două cărți de învățare a limbei germane, compuse in limba germană, ministrul a adresat consiliului școlar următoarea deciziune: considerându, că intre școlele medii, ce stau la dispoziți or sub conducerea statului, nu se află nici una, in care limba de instrucțiune să fiă cea germană, așa ca in urma acesta instrucțiune să pretindă o carte de învățământ scris in limba germană, elu nu aprobă nici o carte de învățământ scris in limba germană. Acesta însă nu eschide folosirea limbei germane după putință, unde e vorba de prelucrarea or explicarea materiei de învățat.

De altmintrelea fără voiă se mărturiscesc însuși regimul ca călcător alu legii de naționalitate, care prevede, că statul are să întrețină și școlele cu limba de propunere nemaghiară.

Despăgubirea comunelor pentru regalii. Multe comune mari și mici și-au înaintat cererile lor pentru despăgubirea de regalii nu la autoritatea financiară competentă, după cum prescrie legea, ci la solgăbirul. Astfelu până când cererile s'au înaintat dela solgăbiru la vice-span și dela vice-span la inspectorul de

dare, terminul pentru insinuare a expirat și ministrul de finanțe acum nu mai pôte lua in considerare pretențiile de despăgubire ale acestor comune. Pentru-ca însă aceste comune îndreptățite la despăgubire să nu suferă nise pagube atât de mari, ministrul de finanțe Wekerle voesc să presente dietei un proiect de lege, prin care să i-se dea dreptul de a pertracta și cererile sosite după expirarea terminului, dându comunelor respective despăgubirea cuvenită. Un alt proiect de lege voesc ministrul Wekerle să așternă dietei in cauza regulării comerțului cu beuturile spirituoșe en gros, deorece s'a observat, că cu acestu comerț se fac multe abuzuri in paguba arendatorilor de regalie.

Tergu de vite de prasilă s'a ținut in Sibiu, cu scopu de a ridica cultura vitelor și prin o tractare, nutrire și folosire rațională a vitelor, agricultorul să pôtă avē venitur mai mari. Au fost premiați de comisiunea comitatului Sibiu, pentru cultura vitelor, intre alții: Pentru vite de rasă indigenă: Emilian Cioran din Rășinari cu 20 fl. și Ionu Bunda din Roșia cu 10 fl. pentru vite de prasilă de 2—5 ani; Todoru Rotariu din Roșia cu 10 fl. pentru viței-tauri dela 1—5 ani; Ionu Oprișu din Șura mare cu 15 fl. pentru vaci de 3—6 ani; George Bordonu din Șelimeru a primitu decretu de laudă totu pentru vaci de 3—6 ani. Pentru vite de rasă streină: Eugen Brote din Sibiu, comuna Gușterița, Alecsandru Lebu și Todoru Mureșan din Sibiu au fost premiați cu câte 10 fl. pentru vite de prasilă de 1½—4 ani de rasa Pinzgau; Eugen Brote din Sibiu a primitu decretu de laudă pentru viței-tauri de rasa Pinzgau; Petru Imberuș și Ionu Vintila, din Sibiu, au fost premiați cu câte 10 fl., Ionu Joandrea din Sibiu cu 5 fl. pentru vaci de 3—6 ani de rasa Pinzgau; Ionu Stanciu din Sibiu a fostu premiați cu 5 fl. pentru viței-vaci de 1—3 ani de rasa Pinzgau; Lazaru Negrila din Sibiu a primitu decretu de laudă pentru viței-vaci de 1—3 ani de rasa Pinzgau.

Inșelătoru mare. Din Alba-Iulia se scrie, că comerciantul de acolo Alb. Iakabi a primitu din Madridu o scrisore, in care unu grand colonel spaniolu A. de R. ilu însărcinează, să ridice comora lui de 1,200.000 franci ascunsă in apropierea Albei-Iuliei, a patra parte să și-o oprască sie-și pentru ostenelă, er restul să i-lu ducă la Madridu. Totu lucrul are însă unu cârlig. Don A. de R. spune in scrisore, că elu se află in închisore militară, pentru că a fostu conducătorul unei insurecțiunii neisbutite

in Spania. Inainte de arestarea sa, fugind in străinătate a asunșu cassa insurgenților aproape de Alba-Iulia. A luat și o schiță topografică a locului, schița însă se află in mâinile tribunalului, care a confiscat colonelului tote lucrurile ce le-a avut. Ca să capete schița, Iakabi e rugat să ia dela sine 10.500 franci și să se ducă la Madridu câtu mai curându. Cu acești bani se răscumpără lucrurile confiscate și astfel — se norocosu amēndoi. Asta-i cuprinsul scrisorei, care e scrisă intr'o limbă francesă foarte corectă. Iakabi curiosu a afla cum stă astă afacere, rugă pe pretinsul colonel a'i trimite atestatele sale, care și sosiră scrise in limba spaniolă. Scrisoreala alăturată la atestate cuprinde cele mai secrete instrucțiuni pentru călătoria și sosirea lui Iakabi in capitala Spaniei. Inainte de tote nimenea, nici in Alba-Iulia nici in Madridu nu trebuie să știe despre călătoria. Bani, cari acum trebuie să facă suma rotundă de 11,000 franci, să se preschimbe in Parisu; sosind in Madridu, Iakabi să tragă la hotelu „La sant cruz“, imediatu apoi să apară inaintea portarului hotelului cu o mănue deschisă in mâna stângă, când apoi unu om de încredere alu colonelului recunoscându li va da instrucțiunile necesare. Cum se dice, negustorul Iakabi nu e de locu dispus a se da pe mâinile acestor înșelători, ci scrisorile și atestatele se voru preda ambasadei spaniole din Viena ca să intervină la Madridu pentru prinderea înșelătorilor.

Noua jonctiune pe calea ferată. Se vorbesce sigur, că dela 1 Iunie trenurile dela Sibiu voru pleca astfel: la 7 ore 35 min. dimineța, la 3 ore 35 min. după amēd numai până la Ocna Sibiuului, la 4 ore 39 min. după amēd, la 9 ore 50 min. sera. Sosescu: la 6 ore 10 min. dimineța, la 12 ore 52 min. din zi, la 8 ore sera dela Ocna, la 9 ore 33 min. sera. Va fi deci legătură directă in tote direcțiunile de trei ori pe zi.

Resultatul tarifului pe zone, pe căile ferate ungare nu numai că mereu este favorabilu, ci din zi in zi este totu mai bunu, er in săptămânile din urmă mai ales a întrecut ori ce așteptare. Dela 1 Augustu 1889, când s'a introdus tarifulu pe zone, și până la 20 Aprilie 1890 au călătorit cu trenul cu 5,399.857 mai multe persoane, ca in același timp alu anului trecut, er bagaje s'au transportat mai multe cu 83,625. Adecă in timpu de mai puțin ca 9 luni tarifulu cu zone a adus unu venit de 1.212,571 fl. v. a.

esce. Er fiind-că acelu accentu, acelu refren s'a exprimat, s'a intrapat prin unu suspin, prin unu răsnetu, prin o voce doioasă și melodiasă — acelu accentu născut vine la lume sub unu nume, și numele i-a fostu însași noțiunea primului accentu; așa ai-na, și d-ai-na nu a putut să se numescă altmintrelea decât numai: ai-na și d ai-na, ca și cuvântul hohot dela impresiunea ce-o face prin sunetul său ho! ho! ho! seu ha! ha! ha! seu cuvântul chivitură seu iutură dela iu-iu! iu iu! seu bubuitură dela bu! bu!

Francesii numesc atare accentu seu silabă: „Refrain“, Italianii „Intercalare“ seu „Frammetere“, Germanii: „Einschaltung“ și „Schlussreim“.

Doina este unu refrenu, unu suspin alu inimei, care face cântecul preadoios și inima prea de totu simțitoare, care prin a sa melodiă ne descoperă adeverata frumșetă a cântecului de durere și nefericire. Estu-modu Românul dice și exclamă: „Necăjitu om a mai fostu acela, care a dăsu dinteu Dăina!“ Seu: Cine a dăsu Dăina mai anteu, acela omu, de

mare necăsu și bănatu a mai dăsu!“ — Der acestu adeveru ni-lu spune și cântecul Doinei, care sună:

„Cine-o dăsu dăina, dăinare,
„D'arsă i-a fostu inima-re;

Căci:

„Doină, doină cântu de jele
„Când te-audu nu mai potu mere; cu
tote acestea:

„Doină, doină cântecul dulce,
„Când te-audu nu m'asă mai duce;
nu căci:

„Doină, doină, cântu cu focu
„Când te-audu eu stau pe locu!“

Apoi omului, care câtu e lumea totu cântă, Românul îi dice Dăina și dice că dăinatesce, ca și celui ce horesce îi dicu: Horea seu Hore. Doina este unu cântec și adese-ori se pune in locu de cântec; așa:

„Flueru, fluerașu
„Măndru doinașu“.....

Adecă: „Măndru cântărețu, care scii bine să cântu de jale și de doru.“ Și intru adeveru, admirabilu instrumentu mai este fluerul intru doinare, par' că fluerul

e făcutu pentru doină și doina pentru flueru. Nu scii, că fluerul a aflatu doina, seu doina a aflatu fluerul. Noi credem, că Românul le-a aflatu pe ambele, deorece atâtu fluerul, câtu și doina sunt două elemente române, sciindu-se că fluerul și trisca sunt par excellence instrumente romănesci! Intru adeveru fermecătoru tonu mai are fluerul și trisca; in frumșetă nu este instrumentu pe lume să le întrecă, precum in duiosă nu este operă pe lume să ne întrecă doina noastră. Intipuiți vè pe pëcurarul dela munte cu fluerul la gură și versul acelu flueru vè va transpune in o altă lume! O! la acelu versu plângu brații seculari, suspină stâncile, suspină codri, gemu munții și murmură a jale isvorul de munte, — er in pieptu bate o inimă, suspină unu sufletu și pe față pică o lacrimă din ochi. — Vrându, nevrându trebuie să credem că atâtu fluerul, câtu și doina s'au născut in inima română. Și cine ar sci usa mai bine fluerul, decâtu chiar Românul, când elu e născut pentru flueru învățându singur fără măstru acestu instrumentu divin?

Intr Românii se află celebrități mari in această artă și aci amintesc mai cu sémă pre unu individu din Deșiu, a cărui nume nu-mi vine in minte; Der sunt destui pe la țera, pe la sate, in munți și in câmpii!

Ori cine ce va dice și cum va dice, Doina nu o potu interpreta numai și numai pe flueru! Ei — der și jocurile romănesci să le totu joci, când se audu din flueru. Daună de flăcăii noștri, că plătescu așa scumpu pe nise cărțalăi de faraoni și nu joca in flueru, căci nu esistă satu romănescu in Ardealu, unde să nu se afle baremi unulu seu doi, cari să nu fiă acasă in flueru resp. trisca. Și așa ar fi jocu naționalu, deorece faraonii mai trag și câte unulu strein — și estu modu prin musică suntem in pericolu să ne perdem jocul romănescu, bună minte ca prin modu portul. Acestea nu s'ar putu face — decâtu prin reuniuni cu membri, cari să abdică de jocul cu viora. Ori eventualu, pentru-ce nu învăț și Românul să cânte cu viora?!

Der le lăsam acestea până la oca-

Intârzierea trenului la 30. Aprilie (în Braşov a sosit cu 5 ore mai târziu de terminul fixat) a fost pricinuită de dărîmarea traseului, între Cojocna-Cara şi Viragosvölgy, în lungime de 40—50 metri, din cauza ploilor. La restabilirea traseului lucrăse 400 de lucrători, chiar şi noaptea. Totu la acelaşi loc în noaptea de 1 Aprilie spre 1 Maiu s'a apriastă unu vagonu.

Oficiul postal din Cisnădióra, a cărui activitate durăză patru luni: Maiu, Iunie, Iulie şi Augustu, în fiă-care anu, s'a deschis la 1 Maiu. Cărta postală va circula prin Cisnădia până la Sibiu şi înderătu. Din Cisnădióra plăcă dimineaţa la 4 ore 40 min., în Cisnădia se opresce 5 min., în Sibiu sosesc la 7 ore 45 min. dimineaţa. Din Sibiu plăcă la 10 ore înainte de amădu, în Cisnădia se opresce 5 minute şi sosesc în Cisnădióra la 12 ore 5 min. din di.

O straniă grevă a isbucnită în Arad: a pompierilor, deşi nu a vorba aci niel de reducerea timpului de lucru, niel de urcarea plăţii. Magistratul din Arad adecă a regulat serviciul pompierilor în teatru într'unu modu, cu care pompierii nu se învoescu, deorece nu pot gusta plăcerea d'a vedé reprezentăia teatrală. În şedinţa din urmă a comădei pompierilor s'a hotărîtă să nu mai facă aceştia serviciul de pompieri în teatru, deorece plăcerea d'a vedé reprezentăia teatrală, de care prin noua dispoziţiune sunt lipsiţi, preţuesce mai multu decâtu diurna de 4 florini.

Locuri vacante în scôla de cadeţi de inf. în Sibiu sunt vr'o 30—50 pentru anul scolar viitor. Petiţiile cu documentele necesare se trimit până la 20 Iulie la comanda scôlei. Condiţiunile de primire se cuprind într'o broşură, ce se pôte căpeta cu 20 cr. la librăria Schmiedicke în Sibiu ori la L. W. Seidel şi fiu în Viena.

Esposiţiunea de tablouri arăngiată de societatea ungurescă de bele-arte în Térgulu Straelor Nr. 148. oferă Braşovenilor o frumôsă şi alăsă colecţiune de lucrări artistice, care merită a fi multu şi bine cercetată. Tablouri sunt 181 la număr, espuse în 2 etage. Cea mai mare parte a tablourilor sunt lucrate de pictori forte bunii şi cu renume. Ne vomu mărgini astădu a arăta cele mai de valóre, şi tablourile carii sunt mărgăritarele acestei esposiţiuni.

Tablouri de valóre bine lucrate sunt: de Carolu Cserna unu portretu alu Dómnei R. M. (acest

tablou ne amintesc în tehnică pe Makart); Bela Palik: unu capu de miel; Emericu Cnopp: „Cismarul cãrpaci şi în atelieru“, care e cu multu gustu artisticu lucrătu; Carolu Telepi: Parte de locu la pãrãlă Cernei; Miess Frideric: o fãurã din locu cu colorii forte frumose; Antonu Szirmai: Trecerea peste Tisa (bine lucrătu); Iuliu Basch: Vanitas; Bela Spanyol: Ultime rađe de sóre şi peisagiu de tómnă cu oi; Géza Vastagh: doue tablouri cu rađe; Iosifu Molnar are mai multe tablouri peisage şi unulu istoricu: Isusu între farisei (Espresiunile sunt forte vii); Teodoru Feledi: Husarul aprindendu o țigară; Elisa Nemes: Cele doue mâte; Skutecky Dome: Atacatu din doue părți; Franz Eisenhut: Prada de resbelu; Antonu Neogrady: October, Aquarell; Mich. Zichy: Sórtea orfanei; Antonu Margitay: Idila, unu tablou elegantu.

Ca mărgăritare ale esposiţiunei se potu numera:

Ales. Bihari: „O cursă de plăcere“ şi „Imormentarea romănescă“; Ed. Ballo: Studii de portretu; Fr. Van Leemputten: La păşune (esclentu tablou); Charlotta Thill: Recoltă de cartofi; Géza Meszoly: Móra dela Peti; Géza Peske: Lăcomsul; Ottó Thoren: În poiană. Peisagiu în vifor (minunat tablou); Lud. Pataky: „Înainte bisericeii“ şi „Maslu“; Botta G. Silvio: Anticuarul celu mai bunu aquarelu; Arpad Feszty: Nenorociti; George Vastagh: Portretu; Iuliu Benczur: Ludovicu alu XV şi ducesa de Barry; şi „Cherzo.“

Esposiţiunea va fi deschisă numai până de mâne într'o săptămână (12 Maiu inclusiv). Dumineca şi Vinerea preţulu intrărei e 20 cr., în celelalte zile 50 cr. de persónă. Bilete permanente 2 fl. de persónă.

Maghiarisarea numelor de comune.

Monitorat oficialu ungurescu scrie, că ministrul ungurescu de interne a lăsat să se schimbe pe unguresce numele următoarele comune din comitatul Solnocu-Dobeca, cari ar fi să se numescă pe viitoru astfel:

Borleasa (până acuma ung. Borleasza) se va numi Lonkafalva; Munceli (Gorbo Muncsel) se va numi Hegyköz; Cristofulu micu (Kis-Kristoloz) — Kis-Keresates; Kristofulu mare (Nagy-Kristoloz) — Nagy-Keresates; Osvaiu (Oszvaly) — Aszó; C. Vadu (Kolostor-Vaad) — Rév-Kolostor; Seculaiu (Szekulaj) — Kis-Szék;

Vadu (Vaád) — Rév-Kolostor; Leschia (Laczkonya) — Lacsház; Plopişu (Ploppis) — Nyarfás; Poiana Batizului (Batiz-Polyán) — Rákossalva; Larga (Larga) — Tagfalva; Preluca (Preluka) — Haragos; Măgura (Magura) Nagyhegy; Ungureni (Ungurfalva) — Budafalva; Cãrbunariu (Garbonacz) — Fured; Petericea (Petyeritye) — Petóret; Bloşia (Blozsa) — Balázsszeg; Ciocotişu (Csokotes) — Csokás; Riuşoru (Russor) — Rozsapatakos; Poiana Blenchi (Blenke-Polyán) — Blenkemező; Rêstolţu (Resztoloz) — Hosszu-Rév; Ciula (Csula) — Gyulaszeg; G. Măgura (Golgó-Măgura) — Kis-Hegy; Munceli (Muncsel) — Kis-Havas; Cãrla (Kirla) — Kecskés; Poianuţa (Pojnicza) — Kis-Mezó; Gostila (Gosztilla) — Gombás; Melieni (Malyan) — Kis-Ilonda; Rogna (Rogna) — Kornis-Laka; Dealu-mare (Dalmár) — Dombhát; Drăglina (Drágyja) — Dragosfalva.

Niel pe vremea capcãnilor n'au fostu batjocurite bietele nostre comune aşa, cum sunt astădu sub stãpanirea paşalelor unguresci.

Dér afurisitu să fiă acelu Romănu din batjocuritele comune, care va numi altfelu comuna sa, decâtu cu adevăratulu ei nume romănescu!

Er guvernulu ungurescu cu satrapii săi şi cu şovinisti de totă tãpa potu fi siguri, că cu tôte sbuciumãrile şi uneltilor lor, romănesci voru rămãne comunele, pentru-cã apa trece, petriile rămãnu.

Serbarea hramului bisericescu din Iezvini.

Iezvini (cerculu Rãcaşiu), 28 Aprilie n.

Domnule Redactor! Permiteţi mi, ca prin aceste puşine şiruri să potu da espresiune simţemintelor de bucuria ce au cuprinsu inimile tuturor celor cari au luat parte în persónă la serbarea hramului S-tei biserici din Iezvini în 8/20 Aprilie a. c. impreunată cu concertu, teatru şi danţu.

A sositu ziua de 8/20 Aprilie a. c. atãtu de multu aşteptatã şi doritã de bravii Iezvini. Încã desu de dimineaţa sunetele clopotelor şi bubuitulu trãsurilor anunţau locuitorilor din numita comună, cumcă acestă di nu este numai o simplă Duminecă, ci este o sãrbãtoare cu multu mai însemnatã pentru dënşii, este ziua de rugă, ba ceva mai multu, căci însemnatãta zilei se înalţã printr'unu act mai mareşu, carele se pôte dice epocalu pentru comuna Iezvini pe terenulu culturalu-bisericescu. În acestă di adecă s'a sfinţitu stégulu reuniunei de cântãri din Iezvini.

Pe la 11 ore a. m. bubuitulu trãsurilor anunţau sosirea delegãtilor corului vocalu din Chişeu în număr de 14 inşi şi în frunte cu cunoscutulu seu conducetoru şi diriginte, d-lu Lucianu

Şiepeţianu, care cunoscendu însemnatãtea acestei festivitãti, nu pregetã a lua parte activã, atãtu la sfinţirea stégului, câtu şi sãra la concertulu arãngiatu şi piesa teatrală „Nunta ţerãnescă.“

Actulu de sfinţire alu stégului a fostu înalţãtoru. Se putea ceti de pe feşele numeşilor plugari, nu numai din Iezvini, ci şi din comunele de prin prejur adunaţi la rugă, bucuria şi mângãierea, ce simţia fiã-care în peptulu seu, vedendu cum tinerimea plugarilor romãni se însufleşesc pentru culturã şi progresu. Nu mai puşin meritã totã lauda bravulu invetãtoru şi dirigentu alu tinerimei din Iezvini, Ioanu Mateica, carele n'a cruşatã niel jertfe, niel osteneală, numai ca să vedă odatã, că sãmënţa, ce a sãmënat'o, aduce deja fructele dorite. Acestã s'a pututu observa şi din casulu, că totu la îndemnul şi stãruinţa sus lãudatulu invetãtoru, bravulu economu Efta Goşiu, naşulu stégului, carele fãrã picu de carte, dér însufleşitu prin actulu märeşu, bãtëndu celu dintãiu cuiu în stég, dãru suma de 50 fl. v. a. După dënşulu urmã apoi Rev. d-nu Lucianu Şiepeţianu prin o cuvëntare instructivã în numele corului vocalu din Chişeu, d-lu Dimitriu Popovicu în numele corului din Budinţiu, d-lu Eutimiu Milosavu, în numele corului din Ianova, apoi d-lu Luca ş. a.

Dupã terminarea actului de sfinţire urmã eşirea cu litia, ér după ce şi acestã fã terminatã, naşulu stégului fã condusu până acasă de corulu din locu, însuşitu şi de delegãtii din Chişeu şi de musica din Caransebeşu, precum şi de mulţimea de poporu, unde după ce i-se cântã mai de multe ori „întru mulţi ani“ se împrãşiarã fiã-care cu óspeţii săi.

Sãra, conformu programei stabilite, s'a începutu concertulu cu o cuvëntare forte instructivã, rostitã de dirigentu, ér după concertu a urmatu piesa teatrală „Nunta ţerãnescă“ şi jocurile naţionale „Cãluşarulu“ şi „Bãtuta“, apoi danşulu până în dor.

Meritulu înfiinţãrii, existenţei şi instruirii acestui coru este numai şi numai alu bravulu invetãtoru Ioanu Mateica, carele meritã cu atãtu mai multã laudã, cu câtu în acestã nisuinţã a sa din partea preotulu D. nu este de felu ajutat, ba niel la concertu n'a aflatu de bine a participa.

Fiã, ca esemplulu bunu alu bravilor Iezvini să aibã mulţi imitatori, în tôte comunele nostre romănesci.

Literaturã.

Cãrţi aprobate. Ministeriulu ung. de culte şi instrucţiune publicã prin ordinaţiunea sa din 22 Aprilie a. c. Nr. 18, 145 şi din 23 Aprilie a. c. Nr. 18, 146

siunea, când vomu face unu studiu criticu despre „joculu naţionalu alu Romãnilor!“

Destulu, că în fluertu stã ascunsu geniulu Doinei şi alu cãnteculu romănu, pe cum în sufletulu şi inima romăne stã ascunsu geniulu seu interpretel simţemintelor de durere şi bucuria. Romănul se bucurã şi se supãra, ca nimeni în lume! Nu se scie nimeni aşa frumosu supãra, şi nu scie nimeni aşa frumosu ride, ca Romănul. Priviţi, ca să credeţi, Numfale şi inmormentãrile romănesci!... Şi sermanulu Romănu cu fluertu şi cu Doina şi-a petrecutu vieţa 18 sute de ani aci, elu prin fluertu a sciutu să vorbescă cu dorulu seu, cu chinulu seu, şi ascunsu între munţi să deé cursu liberu tainelor, ce-lu apăsa!... Cu unu cuvëntu, fluertu este tovarăşulu seu, este consolatorulu seu; cu greu se desparte pãcurulu când móre de fluertu seu, căci:

„Fluertu mi-lu puneşi cruce
„Şi cu gluga mē-nvãliţi:
„Când vântulu că şi-a sufla
„Flueraşulu m'a cãnta!

Şi prea la locu! Sã aibi de amic u

atare instrumentu doinicu şi divin u ceva nobil u şi sublimu. Cãtu voru fi Romãni pe lume va trãi şi fluertu, că fluertu e pentru Romănu, din causã că: fluertu e unu instrumentu curat romănescu! Şi până când va fi fiinţã de Romănu sub sóre, va exista şi Doina, că doina, Doina e sufletulu Romănulu şi acelu sufletu acuşi cãntã unu doru, acuşi o jale, acuşi unu chinu!

Vedeţi, că e frumôsă, ba e sublimã poesia popularã! Intocmai e frumosu, ba e sublimu cãnteculu, seu melodia popularã. Pentru-ce?... Pentru aceea, că ea isvoresce din natura sufletulu romănescu, din sufletulu naţiunei, şi ori-ce isvoresce din sufletulu naţiunei se numesc „aequo jure“ „naţionalu“: prin urmare acestu felu de cãntec se numesc naţionalu. Şi acestu cãntec, seu melodiã popularã ne pôte noué servi numai, în modu lãudabilu, de a nãstrã; şi ca a nãstrã o putemu privi ori şi când. Nu aşa cu composiţiunile musicale! Cãtu şi ce felu de compositoru avemu noi, seu decâtu avemu, cãtu şi ce felu amu avut în

trecutu? La noi există piese ori cãntece — până şi naţionale, — cari sunt totu atãtea corcituru: unele presintã câte o ariã francesã, altele italianã, altele chiar rusescã, turcescã, altele germanã ori pôte şi maghiarã. Lastu, că cãntecele nostre naţionale presentã în cea mai mare parte musica romănescã şi conţinu sufletulu naţiunei, — dér unele puşine cadu şi sub imputarea de mai susu. Musica romănescã e forte originalã în felulu ei şi cine o pricepe mai bine, decâtu chiar Romănul? Compositori seu Musicanţi strãini să ne cumpunã noué bucãţi musicale bunã, minte cum se aflã la unele institute până adu, — spre ruşinea nostrã strãini, Nemţi seu Unguri, cari veşi Dómne! formezã coru şi în bisericile nostre — coru religiosu — care să interpreteze gingaşele nostre cântãri bisericesci, după spiritulu classicu şi anticu alu bisericii nostre romãne. —

În astã privinţã e de lãudat Blãşulu şi cei ce sunt capulu institutelor de acolo de invetãmentu. Este astădu acolo unu profesor din neamulu nostru, care e D-lu I. Muresianu, alu cărui merit

e forte mare în aceea, că prin unele composiţiuni poporale a datu Romãnilor o lecţiune, că decã vrëu să aibã ceva bun u şi frumosu să caute şi să descindã la poporul romănu. — Noi amu rugat u pe o Domnişorã romăne să ne cãnte o piesã de On. D. Compositor Muresianu pe fortepianu şi ascultãndu-o am rãmasu mişcaţi... mai multu pentru gândulu fericitu ce l'a avut d-lu profesor u pentru formarea de piese pe basa seu chiar din ariele poporale. Daunã însã, că i-a încetat u fõia; ei, dér la Romănu totu ce e bun u pier e mai degrabã, ca ce e rëu!

Sciundu-se până aci etimologia şi originea Doinei, să-lu lãsamu pe Romănu să ne spunã şi elu, ce este Doina, — şi încã mai bine ca On. D. Hajdeu, prea eruditulu profesor u din Romãnia.

Da, să ne spunã ce este Doina, cine l'a invetãtu pe elu Doina, ce folostu i aduce lui Doina, şi în urmă, care este efectulu Doinei?

Mai întãiu o variaţiune:

„De când sunt eu copil micu,

a aprobată definitivă următoarele cărți din editura librăriei Nicolae I. Ciurcu. în Braşov:

Carte de citire pentru gimnasiu, şcole reale, comerciale, pedagogice (normale) şi pentru şcole de adulţi. Ediţia II de Ioan Popa.

Cursul metodic de istoria naturală pentru şcolile populare. Ediţia II de Ipolit Ilasievici.

Cursul practic de Economie, cuprinzând noţiuni despre grădinărită, economia câmpului, vierită, cultura pădurilor, crescerea vitelor, stupărită şi cultura vermilor de mătase, întocmită pentru şcolile populare, pentru adulţi şi pentru toţi, cari se interesează de aceste ramuri ale economiei. Ediţia II de Ioan Georgescu.

POSTA REDACŢIUNEL.

D-lui I. B. în Ticvanul-mare. Redacţia foicei „România musicală” se află în Bucureşti, Strada Bradului Nr. 3 şi costă pe an 8 lei, pe 1/2, an 5 lei. Ese de două ori pe lună.

Sărbătorea Junilor la Paşti.

Obiceiul particular al Românilor din Scheiu, Braşov.

(Urmare din Nr. 85 al „Gaz. Trans.”)

Toţi câţi se duc între Chetri apoi în Junii ori ai bătrâni ori ai albi ori alţii, că se mai duc şi alţi oameni şi băieţi, toţi se duc călări şi umblă care încatră scie de-şi căpuesce calul pentru Mercuria Paştilor. Da cai totdeauna au fost în Scheiu destui la oameni, că până nu se începuse căraşii, ca să care măr-furile în Teră cu carere, le căra samaragii pe la Bucureşti, pe la Ploiesci, pe la Câmpu-lungu, la Craiova ori în alte părţi, de le dăcea Prahoveni, de avé câte opt, de ce, doi-spre-dece cai şi marfa o puneă legată în lătură câte un lăturou de o parte şi altul de alta pe samar pe cal şi de acolo se şi dăcea: un cal de marfă. — Şi altă dată mergea şi mueri între Chetri, da muerile mergea pe jos şi ducea şi de mâncare. Astăzi mergu pe jos prea puţintei, că şi muerile decă merge merge în căruţe.

Până acum câţi-va ani băieţii şi mai ales bătrânii, care se ducea între Chetri călări, se făcea numai flor şi mai înainte vreme şi Junii. Că era mueri sêrace de se ducea prin grădini şi prin păduri de stringea flor: ghiocei şi viorele şi anlicei şi brebenei şi ochii păsăruicii şi ochiu calului, de le făcea svêrtişore şi le lega pe câte o nua de alună ori de carpentă tot svêrtă lângă svêrtă şi căpătaele nuelii le lega unu de altu de să făcea ca un ceroc şi la nua aşa cu flor le dăcea presine şi muerile care le făcea sta cu ele în drumu oamenilor când trecea între Chetri şi mai ales la Podu Creţului, şi oamenii le cumpăra şi îşi puneă câte una ori câte două de gât pe subţioră, una de-a dreapta şi alta de-a stânga, apoi

punea şi la cai de li le băga în gât şi le lega şi la şea îndărăt. Alţii apoi îşi cumpăra de îşi puneă şi pe pâlărie flor înşirate pe aţă de le făcea pe pâlărie ca o cruce; pe aţă înşira flor galbine de anlicei ori vinete de saschiu de era ca o salbă.

Tot-déuna s'au găsit şi omeni posnaşi de făcea ce făcea numai ca să ridă lumea. Era Porcu, tatăl Porcuului, de când se ducea în Mercuria Paştilor între Chetri îşi căuta, ce cal găsia mai strîmb şi urit şi slab de se prăpădia lumea de risu când îl vedea şi-i dăcea: Nene Porcu, ride calu! — Tatăl Florii surlaşului era surlaş, atunci când era vâtaf Donţea şi în Mercuria Paştilor până era de pleca între Chetri, el se suia la Vătaf în grădină că era un măr mare şi se suia în el şi cânta acolo din surlă de nu se da jos decă când era de pleca şi acolo îi ducea câte un pahar de vin, că era om glumeţ de ridea Junii de el. — Apoi se mai face glume şi cu lăutarii de după-ce încalcă se duce câte unu de le pune la cai câte o urdică ori iască aprinsă sub oadă de-i face să fugă şi-i bagă în spaimă pe lăutari. — Une-ori vré şi câte un lăutar să arunce buzduganul şi când îl aruncă se duce câte unu pe dindêretu cu o pâlărie şi-i acopere ochii şi lăutaru crede că-i cade buzduganu în cap şi se bate se fugă şi cela nu-lă lasă şi cei de vede móre de risu. — Când aruncă buzduganu câte un fecior care e logodit, ori are de gând să se logodescă cu vre-o fată, atunci se ştie că-şi vede vorbele: aruncă-lă mai sus, că te vede sócră-ta şi-ţi scade din zestre.

Junii cei bătrâni mergea alte-dăţi între Chetri şi cu stéguri, da de câţi-va ani încóce Ungurii i-au oprit să mai eşă cu stéguri românesci, şi acuma se duce şi ei totu numai cu panclic pe peptu de-a umere.

Intre Chetri se intră prin două locuri: ori prin Valea putredă ori pe Valea cu apă; da pe Valea cu apă acuma e drum şi pentru căruţe şi trăsuri. Nu e nimicu mai frumos decă când intri între Chetri pe Valea cu apă. Te veđ de o-dată între două stânci, la dreapta şi la stânga, înalte de nu le veđ creştetul, ér în faţă la o depărtare ore-care alte două stânci, ca alţi doi stâlpi de pórta printre care duce până departe Valea cu apă. De-a dreapta şi de-a stânga, între stânci, sunt două ooste cu iară verde; pe costa din dreapta se aşă Junii şi alţi omeni, pe cea din stânga bătrânii şi cei albi, cari totu-déuna au intrarea lor pe Valea putredă. Când au şi codru înfrunzită şi veđ de departe omeni târşiţi cu mesele unii ic, alţi colo, auđ lăutarii cântându pe alţi mişcându-se în horă şi aruncându buzduganu, veđ ic şi colo căruţe şi cai nechezându, auđ sute de focuri de pis-

tóle, te cređi Dómne, într'altă lume. Că e adevărată, că nicăeri nu puşcă atât ca între Chetri. De altă dată totu puşcă şi mai mult decătu acuma, că toţi avé pistóte atunci şi puşca şi Junii şi purta pistótele în brău de avé care de care mai multe. Astă-đ Junii nu mai puşcă şi din cei-lalţi omeni nu atât ca mai înainte.

Intr'o vreme nu mergea cu Junii între Chetri şi poliţai; dela o vreme încóce au început a merge întâu câte doi apoi mai mulţi.

Junii care rămân să adune bani, după-ce veđ că oamenii nu mai pré trecut, se duc şi ei sus şi cântă la masa lor şi aruncă buzduganu şi jócă şi apoi sedu la masă. Lângă masă sunt brađii tăiađ din pădure şi aduşi acolo şi înfipt în pământ; brađii îi pune pe la cruci şi la Vătaf şi la Armaş în pórta câte doi, de stă acolo totu anu. La brađ e legată în virfu câte o cruce făcută frmosă şi spoită cu roşu şi cu galbăn şi vânătu.

Cătră sêse sêra început să pornescă dintre Chetri de vale şi merge care cum vré până în malu morii. Acolo îi opresce până se adună toţi şi îi pune în rând. Armaşu alu mic şi decă vede, că nu se înţelege, se duce şi Armaşu alu mare şi apoi şi Vătaf, că de el trebuie să asculte.

In anu asta ca şi altă-dată mergea întâu doi poliţai, după ei lăutarii, apoi doi brađi duşi de doi omeni pe cai cu samare, după ei băieţii doi câte doi, ér doi brađi, apoi Junii, apoi surlaşu şi lăutarii, patru brađi, ai bătrâni, alţi omeni călări, ér lăutarii, doi brađi, ér poliţai, după ei căciulari, după ei Junii cei albi, după ei ér poliţai şi după ei pornesc trăsuri de căruţele împodobite cu frunză verde, de nu se vede. După ei apoi se pornesc lumea care a mers între Chetri pe jos.

In Prundu jócă fete din Braşovechlu de le dăcea, că jócă Tuţele; când aude că vinu Junii dintre Chetri, jocu se sparge şi Tuţele merge şi jócă în Gróveri înainte Gimnasiului românescu.

Junii trecut din uliţa Furcú pe drumul din faţa zidurilor cetăţii şi pe dinaintea porţilor cetăţii şi apucă spre Têmpa pe drumu ce duce la crucea Moşicoiului, şi totu drumul cât trecut pe dinaintea cetăţii slobóde care mai de care din pistóle de bubue pământu. Până bine de curêndu, când venia Junii dintre Chetri se închidea porţile cetăţii şi pădia cătane şi dărăbanţi, că se dăcea, că decă oru intra Junii în cetate şi oru ooli de trei ori Sfatu, atunci cade în mâna Românilor. De-o vreme încóce pe Junii în Gróveri cam sub Têmpa îi aşteptă şi musica militară de le cântă când trece. Da când trece Junii totă cetatea ese de se uită, de e o îmbulďală, de se calcă om pe om. — Junii apucă la crucea Moşicoiului şi care cum ajunge ocoleşte

crucea şi cum sunt totu căduri căduri se facu rôtă cu cai şi cântă: „Cristos au iniată” şi se scobórá aia şi vinu alţi şi până cântă toţi şi de acolo se scobórá de vale în Prundu şi se împărtescu de se duc cu brađii la Vătaf şi la Armaş şi totu aşa facu şi ai bătrâni, că şi ei au brađi, şi din omenii călări mergu pe la Vătaf şi pe la Armaş de-i cinstesce. Da acuma nu mai merge cu cai încetu, că şi omenii sunt mai cu corajie şi mai ales când Vătaf stă departe de Armaş, oamenii alergă cu cai, ba alţi se ia şi la întrecere şi cum era mai înainte gătiţi cu presine şi la cai, li-se deslega presinele şi cine le găsia le arunca pe casă, că dăcea că e bine. Apoi omenii se duc pe acasă, ér din Junii care vré, să ducă la Vătaf de le dá de bătură şi apoi se duc pe acasă.

Joi se duc Junii în Gróveri, şi de e vreme bună, le duce şi plăcintă, ér de nu e vreme bună le duce plăcintă Duminecă sub pólele Eosului. Joi sêra le face masă la Armaşu alu mic şi după-ce mâncă şi jócă, ia un ţol, îl apucă cu toţii de colţuri şi pune pe câte un June în el de se dăcea „că-l dá în ţol” ori „că-l dá în strai” şi îl ridică de trei ori în sus, de pe câte unii, îi dá de grindă. Şi pe care dintre Junii nu se lasă să-l dea în ţol joi sêra, pe acela îl dá a doua đ, Vineri, în Prundu, că se duc şi Vineri de pe la cinc sêra, de jócă în Prundu şi decă e vreme bună jócă mai multu, de nu mai puţin.

Vineri sêra se ia socotile de cât s'au cheltuit şi socotela o ţine Sutaşu; da mesele care le dá Vătaf şi Armaşii nu se pun în socotela, că alea le dá ei dintr'altu lor.

Sâmbătă se dăcea că plânge đilele trecute.

Duminecă e totu ca Joi de se duce sub pólele Dosului, ce-va mai sus de Têmpa. Şi-apoi Duminecă sêra se isprăvesce cu Junii şi care şi-au petrecutu, bine; care nu aştepte anu următor şă-şi petrecă mai bine.

G. I. Pituşu.

ECONOMIA.

Progres în agricultură.

Agricultorilor noştri li-se părea lucru de necredutu, când auđiau înainte de asta cu 20—30 de ani, dela câte un ostaş, care a umblat prin ţera Burcuşului şi Franţuzului, că pe acolo se sémăna cu maşina, se sapă cu maşina cu un cal, se sémăna ierbă, se ţin vitele şi véra în grajd, se seceră cu maşina etc.

Astăzi am ajuns ca să vedem şi în ţera noastră lucrându-se cu acele maşini, de cari noi numai auđiserăm, am ajuns să vedem chiar şi pe micul agricultor întrebându în locul plugului său de lemn plugul de feră, ma-

„Doină sciu şi doină dăcu,
„Şi cu Doină mă plătescu
„De o đ de boerescu,
„Şi cu Doina şi-o doiniţă
„Scapă în crâng şi-n poeniţă...
„Şi-acolo mă pun pe ierbă?
„Fără grijă, fără trébă
„Şi pe valea de păreu
„Flueraşiu-mi scot din bréu.
„Cântă o Doină şi-o doiniţă
„Până vine-a mea drăguţă
„Cu flor roşii în cosiţă:
„Doină, Doină, cântec dulce
„Când te-aud nu mă pot duce.
„Bate vântu de primăveră
„Eu cântă Doina pe afară;
„Vine ierna frigurosă
„Eu cântă doina-nchis acasă;
„Frunđa'n codru cât învia
„Cântă doină de voinică,
„Doină dăcu, Doină suspin,
„Totu cu Doină mă mai ţin:
„Doină cântă, Doină şioptescu
„Totu cu Doină vieşuescu!“

(V. Alexandri.)

După altă varietate:

„Ai-na, D-ai-na şi d-ai-na-re
„Cine-o đis întâu d-ai-na-re,
„D-arsă i-a fost inima-re!
„Vine-mi dorul câte-odată

„Să mă suiu pe munţi de pétră...
„Vine-mi doru a uneori
„Să mă suiu pe munţi de flor
„Să-mi facu ochisorii rôtă
„Să mă uit în lumea tótă;...
„De când eram încă micu,
„Doină sciu şi Doină dăcu,
„Căci Românul cât trăiesce
„Totu cu Doină se mândresce.
„Eu cu Doina mă plătescu
„De bir şi de boerescu;...
„Boii miei când auđ Doina
„Ară ţelina şi moina,
„Şi-mi sémăna celu ogoru,
„Cântându Doinele de doru.
„Er de aud vre-o fetiţă
„Cântându Doina'n poeniţă
„Alerg fuga de-o găsescu
„Şi de Doină i-vorbescu.
„Ea mă-ascultă bucurósă,
„Căci e mândră şi frumosă
„Şi-mi dăcea, că m'a iubi
„Decă Doină i-oiu vorbi:
„Vé spun dreptu, ori-ce mi-ađi face,
„Doină sciu şi Doină-mi place!“

(Transilv. 1883)

Ar urma acum speciile Doinei, séu împărţirea Doinei, despre care de altă-dată.

Până atunci fiă şi acéstă lucrare, ca

şi ceea, ce publicasem despre „Lundă” în a. 1886, un îndemn pentru mai de apróce considerarea monumentelor şi tesaurilor aflători în sinul poporului român. Dér, ca să faci acéstă, trebuie să fii sub condiţiuni mai fericite şi nu aşa cum se află astăzi subscribul.

S. P. Simonu.

Blestămu de mamă.

Baladă populară.

Intr'o sfântă sărbătore,
Pela răsăritu de sóre,
De acasă a plecatu,
Din celu căpétăiu de satu,
Chititu frumos şi gătat
Unu mândru de voinicel
Cu numele Ionel.

Cum mergea elu se uita
La drepta şi la stânga,
Că veđi doră şi-o afla
Pe scumpa-i ibovnica:
Pe mândruţa Mărióră,
Ca şi care-o întregă ţeră

Din dor şi până de séră,
Unu anu să fi totu cătat
Mai mândră n'ai fi aflat.
Umblat'a şi s'a uitat,
Şi întregu satu l'o cătat.
Dér de urmă nu i-a dat,
Cându-i coala la nsérat
Vêđendu că nu o-a aflat,
Réu scărbit şi supérat,
Elu acasă s'a'nturnat.
Mamă-sa cum l'a zăritu
Înainte i-a eşit,
Şi'ndată l'a întreatu,
De ce-i aşa-cu bănatu?!

Elu din graiu i-a cuvântat:
„Maică măicuţa mea
Nu păđi a mă întreba,
Ci pădesce-a mă gâtesce
Merindióra mi-o nvêlesce,
Să colindă cu ea lumea
Pân' mândruţa mi-oi afla.“
— „Dragul mamii Ionel
Struşor de voinicel,
Pentr'o fată ca dâna
Tu nu'ţi pune vieţa,
Lumea tu n'o colinda.
Lumea-i mare, fete-să multe

șina de sămănată cucuruză (porumb), mașina de săpată, de îmblătită (treierată) etc.; am ajuns să vedem pe ici-colea introducându-se comasările și deodată cu ele să ținem și vâra vitele în grajdă și să le sămănăm trifoiu sau lucernă pentru a le da de mâncare. Mai mult, pe la marii agricultori putem vedea arându-se și îmblătindu-se chiar cu puterea aburului.

Când s'ar scula astăzi badea Toderu adormit în Domnul înainte cu 30 de ani, nu și-ar crede ochilor de ce ar vedea în propriul său pământ, ci ar ugea că este în altă țară sau că am ajuns vremea de apoi.

„Numai mașină pentru mâncare ne mai trebuie“, auzim pe câte unul dintre agricultorii noștri zicându, „cu aceea apoi d'ora se va sfârși șirul mașinilor.“

Va să zică sunt încă unii agricultori, cari iau în risă introducerea potopului de mașini și în agricultura mică.

În fața acestei observări, deși cam sarcastice, der drepte, să ne punem și noi întrebarea: progresat-am mai mult în agricultură de când am introdus diferitele mașini la lucrarea pământului?

Răspunsul nu poate fi altul decât: că în lucrarea pământului am progresat, totu așa și în economisarea timpului; am regresat însă în cele materiale și acest regres sunt mulți, cari îl atribuiesc introducerii mașinilor agricole.

Ceva dreptate au fără îndoială și aceeași din urmă, der nu-și dau seamă de adevărata cauză a scăderilor.

Cu plugurile de feră*) lucrăm mai bine pământul, ca cu cele de lemn; cu mașinile de săpată ni-se înlesnesc lucrul și ni-se scurtă timpul; der se nu uităm, că procurarea acelor nu costă bani și în cele mai multe cazuri trece peste puterile noastre.

Paralel cu aceste vinuri trebuințele casnice; ne place să ne îmbrăcăm în Duminec și sărbători cu vestimente mai totu de cumpărat, „frumose la vedere și slabe la purtare“, cari ne lasă punga goală, așa încât mai pe urmă se adevărește zicătoarea: „preotăsa cu papuci, popa cu ciorecii rupți; preotăsa cu cercei, etc.“

Vin și apoi contribuțiile: către stat, comună, școală, biserică, comitat etc., cari toate s'au sporit în măsură îngrozitoare.

Ne mai bate Dumnezeu apoi cu câte un an rău, potop, inundare, grinde.

*) Aceste s'au introdus în general nu mai în unele ținuturi, și pe alocurea la câte un agricultor mai cu dare de mână, der în cele mai multe locuri se folosesc de țărani încă totu plugurile cele de lemn.

dină, focu etc., căci agonisela la nici o clasă de oameni nu este spusă la atâtea calamități, ca a agriculturii. După atâtea rele ar trebui să desperăm și să luăm lumea în cap, cum au și început a face unii din frații noștri țărani, decât nu ne-am nădădui în puterile noastre proprii și în credința, că alte a vechiului Român și nu a perit: „apa trece, petrele rămân.“

Cu toate aceste calamități, agricultura a stat și stă și astăzi în mare vătă, chiar și la poporele, cari nu trăiesc exclusiv din ea. Căci deși e supusă la cele mai multe calamități, oamenii au aflat totu atâtea mijloace pentru a se apăra și a-și rebonifica dauna făcută prin elementele naturale.

Astfel contra focului și a grindinei ne putem apăra asigurându-ne la o societate de asigurare; contra esundărilor făcând plantații, astupături și canale, contra secetei făcând irigații (udări de apă) etc.

În alte țări toate acestea le face agricultorii, ca cum face la noi aratul și săpatul, la noi însă pe puține locuri se face acelea, din care cauză ni-se dă ocaziune a vedea nu odată ajungându la sapă de lemn sate întregi în urma unui focu, s'au ținuturi întregi în urma unei esundări sau grindine.

Să mai avem deră puțină răbdare cu înțeleptii pământului, să ne pretindem a secera îndată ce am sămănat, căci natura nu face salt. Am introdus plugurile de feră și diferitele mașini la lucrarea pământului, să fim siguri, că nu ne vom opri aci. Ca mâne vom vedea, că trebuie să ne grăpăm holdele primăvera și să sămănăm prin ele trifoiu, ca să nu mai fim siliți a cumpăra primăvera carul de nutreț cu câte 15—20 fl., ci acela să-lu cōsim din miriști.

Ca mâne va trebui să irigăm fânațele sterpe de erbă, sau să le arăm pentru a sămăna în ele lucernă și trifoiu; va trebui să le mai grăpăm, pentru a se rupe mușchiul de pe ele și a se împărștia mușchiile; va trebui să canalizăm locurile bătoase etc. și acesta cu atâtea mai vârtos, cu cât vedem, că înmulțindu-se consumatorii cerealelor, rupă necurmat din fânațe prefăcându-le în agrii.

Treptat cu aceste îmbunătățiri, va trebui să dăm mai multă atențiune bălegariului de vite, care după cum este scit, e factorul principal în agricultură; va trebui să îngrijim, ca să nu se scure udul pe strade, er bălegariul să mucească în grămadă (platformă), sau a-lu lăsa, ca să fiă risipit de rimători și alte vite câtu e curtea.

Cu un cuvânt va trebui să facem, ca prin îmbunătățirile de bălegariu, pământul să-și capete era ce a pierdut prin desele recolte (culesuri); acesta cu

atâtea mai vârtos, cu cât vedem, că în alte țări sub formă de îngrășăminte mai întrebunțăm agricultorii: materiile fecale (balegile de prin eșitori), cenușa, sarea, varul, potașa etc.

Prin recolte ridicăm în totu anul de pe unu hectar 320 klg. la trifoiu, 300 la fânul natural, 180 la grâu, 250 la cucuruz, 280 la cartofi etc. De aci se poate ușor socoti câtu perde pământul pe totu anul prin desele recolte și ce ar fi, decât nu l'am îmbunătățit cu bălegariu și cu alte îngrășăminte chemice.

Agricultorii noștri, deși nu tot, der o parte însemnată, s'au dedată a privi în pământ dreptu o vacă de muls, pe carea au totu muls'o, mâncare i-a datu de totu puțină și și atunci slabă; ei au uitatu proverbul: „din sacul care totu iai și nu mai pui, curându se gata.“

Referitor la această procedură, eu am văditu într'o comună o parte însemnată a agriculturii lăpădându plugurile de feră și injurându pe Nēmțu, că le-a adus sârăciă în comună. Ei adevă au ugeat, că cu plugurile de feră nu mai trebuie îmbunătățit pământul, că acesta acum va fi unu isvor nesecat; der amară li-a fostu iluziunea, căci au trebuit să învețe din esperiența loră proprie, că și cu plugurile de feră trebuie îmbunătățit pământul.

Am introdus plugurile de feră, mașinile de săpată etc. în agricultură, să nu ne oprim aci, ci să ținem seamă de toate acelea îmbunătățiri și reforme, ce sunt împreunate cu acelea. Să ne dedăm și noi a înveța din esperiențele altora, căci așteptându să învețăm totu din esperiențele (pășaniile) noastre proprii, ne costă adesea prea multu acea învățatură.

Ioan Georgescu.

POVEȚE.

Mijlocu contra omidilor. D-nul Hugo Czoppelt, farmacistu în Reghinul săsesc, recomandă în „Sieb. Deutsch. Tgblt“ tuturor cultivatorilor de pomi și proprietari de grădini, ca în contra periculărilor omid și altor gânganii, care strică pomilor, să folosescă *benzinulă*, care e unu mijlocu eficient și ucide sigur. Stropesc omidile și celelalte gânganii de câteva ori cu benzină dintr'unu aparat de stropire și le omoră imediat. Unu chilogram de benzină costă 40—50 cr., unu aparat de stropire Spray (cu două foi) 3, 4 până la 5 fl., după cum e de mare și lucrat; aparatul ilu are omul pentru totdeuna, numai benzinulă ce l'ar mai costa din anu în anu, der folosul e îndecit.

Din traista cu minciunile.

Aduceți-mi mortul mortu.

Era pe vremea, când Țiganii încă nu-și mâncară biserica.

Dada celu bătrân, popa helu țigănesc, când îngropa câte-unu Cioroiu, nu făcea slujbă lungă, ci scurtă și 'ndesată.

Odată, ce s'au sfătuit Ciororii ce nu, destul că unu mi-se făcu mortu și chiamă pe Dada să-lu îngrope.

L'au dus pe Faraonul la biserică și Dada încep a face slujbă. Începu adevă a măsura cosciugul, în care se afla Cioroiul helu mortu, zicendu:

„Cătu e de aci la picior, atâtea e și de aci până aci la cap.“

Pe Faraonul din cosciug ilu umflă risul de slujbă Dadei, er Dada ugea că a înviat mortul și mi-ți lu înhăță de cap, mi-ți-lu trint prin biserică, până ce l'a omoritu, și apoi ilu aședă érași în cosciug.

După-ce gata Dada cu slujbă, eși în ușa bisericii și le strigă Cioroilor, cari de frica Dadi eșiseră din biserică.

— Aduceți-mi mortul mortu, nu să vi-lu omor eu, că étă, că de nu grăbiam iute cu slava tatălui, se ducea mortul dracului.

Țiganul păcilitu.

Unu hoț de Român a furat odată cu unu Cioroiu o oia dela o stână și s'au dus amândoi cu ea în pădure, ca să o belăscă și să o mance.

După ce au jupuit oia de pele și au făcutu focul, a dist Românul către Țigan:

„Măi țigane, să facem o încercare: la care ne va fi frică în pădure, acela să mănănce din oie.“

— „Bine, așa să fiă“, adause Faraonul.

„Hei, plăcă tu Cioroiule înainte și spari-mă.“

Țiganul plăcă înainte prin tufe și încep a face urit din gură și a se vâta, der hoțului de Român nici că i păsă.

Când să viă Cioroiul înderătu, Românul a luat pelela dela oia, a înfășurat'o pe unu lemn și a început a o bate cu băta vâstându-se totu elu:

„Nu mai da drăguțu ciobane, că n'am furat eu oia dela turmă, ci uite Țiganul care fuge pe colo.“

Cioroiul când vedu bătaia și auți vaetele și vorbele hoțului de Român, de spaimă creșu, că în adevăr e ciobanul acolo de lu bate și o luă la sănătoasă prin pădure, er Românul rămase cu oia ntrégă.

MULTE SI DE TOATE.

Găina orbă.

O găină orbă, care se obicnuise cu ricăitul, nu s'a putut desveta de inv-

Mai frumoșe și mai hide și ntre ele și-i afla Una ca și mândra ta.“

— „Maică măicușă mea! Largă-i dșu lumea asta Și fete-si multe în ea, Der ca dragă mândruța, Ca mândră Măriora Să totu cați și nu-i afla! Maică-sa er cuvânta, Pe elu, că mi-lu înveța, Der elu n'o mai asculta, Făr' merindiora și lua, Murgușu și lu înșeua Pe elu că încăleca, Lumea'n capu o apuca, Mândruța a-și căuta. Și cum de-acasă pornea, Mergea elu și se ducea, De nime nulă mai dăria Și nime nulă ajungea, Nici fluera vântului Și nici rața sōrelui, Numai doru mândrușii Și blăstămulu măicușii. Când de-acasă o' plecatu Ea așa l'a blăstămatu:

— „Ionele voinicele! Dare-ar Dumnezeu să deie, Căci n'ascult vorbele mele, De-o fi calea la unu locu Și drumușul la mijlocu Ție 'nainte să-ți iese O smeoică. De șerpăică La statură câtu o clăie, Cu capu câtu o buhaie, Cu ochii câtu unu fedeu*) Să-ți sugă sângele tșu Cum mi-ai suptu tu peptul meu, Și să-ți beie sângele Cum mi-ai suptu tu țitele! Pe cum ea l'a blăstămatu Chiar așa s'a întemplat, Căci la mijlocel de cale Étă că-i iese din vale O smeoică De șerpăică, Calea lui de i-o ținea Și din graiu așa-i grăia: „Voinicele Tinerele!

*) Acoperementu ce se pune pe oie.

Stăi în locu să te mănăncu Și sângele să-ți-lu sugu! Când de-acasă o'ai plecatu Măta rău te-a blăstămatu Și mie că mi te-a datu!“ Éra elu îi răspundea: „Tu smeoică De șerpăică, Én așteptă puținelă Să'mi bagu mâna 'n șerpărelu, Să scot cremene și-amnară Și s'aprindă eu unu pojaru! Să-ardă câmpii și codrii, Dór-o arde mândra 'n ii.“

Éra ea Ii răspundea: „Ionele, Voinicele! Stăi pojaru tu nu mai face, Câmpii și codrii lasă 'n pace, Că am pui și s' mititei Ii mă temă c'oră arde'n ei.“ Vorba bine n'o sfirșia Elu paloșu-și repeșia Și grumașii mi-i tăia Și érași la drumu pornia.

Și mergea elu opăcindu Prin codri mereu privind. Cum mergea Elu mi-ți zăria: Unu puișu de mierlă négră Totu sburându din créngă'n [créngă. Pușca și trase d'a'npușca Déră mierla-i cuvânta: „Voinicele Ionele! Lasă-mă nu mă 'mpușca Că eu sunt mândruța ta. Maica când m'a legănatu Eu tare rău m'am cântat Ș'apoi ea m'a blăstămatu: Când mi-o fi lumea mai dragă, Să mă facu o mierlă négră, Și să sboră din créngă 'n créngă, Prin mijlocul codriilor, În calea voinicilor Trei ani și încă o di Pân' amândoi ne-omă tēni!“

Comunicat de Ioan Dolaga.

țul ei, nici chiar atunci când orbise. Și ce folos avea dintr'asta suchiata găină? — O altă găină, care vedea foarte bine, d'ea era greu să se apuce și ea de răscolit, pururea sta în urma ei, și ce scotea lăba găinii prin ostenelele ei, acosta lua numai decât cu ciocul. — Vedeți, tocmai așa se satură de multe ori din ostenelele celorlți săraci, omeni cari fură într'ea diulică prin lenevire și nelucrare.

Caprele.

Odată se rugară caprele de țeulț Zevs (Joe) să le dăruiască corne, fiindcă că trebuie să scimă, că ele nu aveau corne la început.

„Judecați-vă bine rugarea voastră“, răspunse Zevs, „fiindcă dăruirea cornelor stă în legătură cu altă dăru, care la nici o întâmplare nu va fi plăcută pentru voi.“

Caprele însă stăruiră în cererea lor și mai departe.

„Ei, fiă d'ea, crească-vă corne!“ d'ise Zevs.

Pe frunțile caprelor creșcuseră îndată câte două corne frumoase, d'ea deodată cu cornele le creșcuseră și bărbi. Observăm și aici, că la început caprele nu aveau bărbi.

D'ea, d'ea, naivelor capre, când vădura acosta, a început să le pară rău, de cererea lor. Barba ascuțită într'atâta le diformase capul, încât nici frumosele corne nu mai erau în stare să le facă frumoase cum erau odinioară.

Leul și iepurele.

Leul încheia odată prieteniă cu iepurele.

„Este adevărat?“ întrebă odată iepurele, „că voi, lei puternic, nici cu cea mai mare osteneală nu puteți prinde pe nevoiașul cocoș?“

„Adevărat!“ răspunse leul. „E lucru neîndoișos, că și noi cei mai puternici dintre animale, avem unele slăbiciuni. Așa vei fi auzit, că elefantul când vede colții unui porc sălbatic se îngrozește și începe a tremura în toate membrele sale.“

„Așa?“ d'ise iepurele. „Ei, numai acum priceput eu, de ce ne temem noi iepurii așa de tare de ogari.“

Tinera rândunică.

„Ce faceți voi?“ întrebă odată o tinere rândunică pe nisea furnicilor sîrguincioase.

„Ne-adunăm pentru iarna cea lungă de toate câte ne trebuiesc“, răspunseră furnicile.

„Lucru înțelept“, gândi în sine rândunica și apoi d'ise: „asta voiți face-oși eu“, și cu acestea îndată se și apucă de lucru, ducându în cuibul său o mulțime de paini și de mușce.

„Ei, ce faci tu?“ o întrebă mama ei curioasă.

„Mi stringă cele de lipsă pentru lunga iarnă, ca să am ce mânca. Ar fi bine, mamă, decât și tu ai face așa-măne. Furnicile m'au învățat să fac așa.“

„O, noi nu avem lipsă să facem întocmai ca ele. Ar fi o hăbucică să facem și noi rândunicile, ce fac furnicile, pentru ca să potă trăi peste iarnă. Pe noi ni-a dăruit natura cu aripi pline de putere și cu puțința de a sbură repede. Când arborii încep ași scutura frunza, când rațele s'au strălucesc cu mai puțină căldură, noi începem a părăsi aceste regiuni. Noi mergem acolo unde ne așteaptă o climă mai caldă și un cer mai senin, unde vom fi provădute cu toate din belșug și unde vom gusta o nouă primăveră.“

Lupul în césul morții.

Lupul, când era pe d'oga morții, privind încă odată peste viața lui trecută a d'is:

„Nu d'ic, că n'am fost păcătoș; d'ea cu toate acestea n'am fost așa grozav făcător de rele. Multe rele am fă-

cut, d'ea d'ea o'am făcut și multe fapte bune. Mi-aduc bine aminte, că odată, a venit lângă mine un miel mititel, care se rătăcise dela o turmă de oi. Era chiar în apropierea mea, așa că fără de nici o osteneală, c'o singură săritură puteam să-l înhaț, d'ea tot n'am făcut-o, ba l'am și povățuit încătră să ia drumul spre turma de care rămăsese.“

— „Și eu mi-aduc bine aminte,“ d'ise într'aceea vulpea, care era de față. „D'ea imi aduc bine aminte și pentru- ce te-ai arătat tu așa de milos. Când s'apropia mielul de tine, tu erai foarte bolnav. Picioarele îți erau rupte de ni puteai nici să te miști, și numai marinimosului corb îți poți mulțami, căci el îți-a adus de-ale mănărei și te-a mântuit de morțe. Când erai în astfel de stare, e ușor de înțeles, că n'ai fi putut face nici chiar săritura, cu care te laud, că ai fi putut înhața pe mititelul miel.“

(După Lessing.)

Sentința

ce s'a pronunțat Sâmbăta trecută asupra crimei săvârșite de frații Iliescu, condamnă pe George Iliescu la 13 ani muncă grea, și pe Toma Iliescu la 12 ani muncă grea. Complicii Aron și Paraschiva Ciofleac au fost achitați din cauza neajungerei doveditorilor. Procurorul și acuzății au insinuat recursul.

Cununiă. D-lă Dr. Vasile Saftu, profesor în Turnu-Măgurele, și D-șora Eugenia G. Perșinariu, fiica d-lui paroh G. Perșinariu din Brașov, și-au serbat cununia Joi în 19 Aprilie în biserica Sf. Nicolae din Pitești.

D-lă Dr. Sever Mureșianu, profesor la academia de arte din Iași, se va cununa în 5 Mai n. c. cu d-ra Emilia Popasu din Caransebeș.

Sincerile noastre felicitări, tinerilor părechi!

Calendarul săptămânii. Table with columns for Priet, Sorele, Calend. Gregorian, Calend. Iulian, and April 1890. Includes names like Florian, Gotthard, Herminia, etc.

Sciri comerciale.

B.-Pesta, 26 Aprilie. Și'n săptămâna trecută a fost liniște aproape în toți articli. Negotul în manufacturi încă a mai dat îndărăpt. Numărul totu mai puțin.

În cursul săptămânii a fost, cea mai mare parte, timp frumos, atât aici, d'ea mai ales în provincă, au cădută și ploie dese. Temperatura în genere domolă. Raportele asupra sămănturilor, peste tot, sunt mulțumitoare.

Bucatele. Tendința de urcare, ce a domnit în America săptămânile din urmă, s'a menținut și la începutul săptămânii prezente, mai târziu însă tendința asta nu s'a putut ține. Pe piețele engleze și franceze, tendința fermă. În fața acosta în Germania, timpul favorabil și sămănturile frumoase n'au permis o îmbunătățire a prețurilor, din contră grăul a scădută cu 1/2 marcă, s'ecara cu 1 1/4 marcă din prețurile săptămânii trecute.

În B.-Pesta grăul a fost slab negociat. Prețurile au scădută succesive

încheiându cu 10—12 cr. mai jos. Mișcarea de săptămână a fost cam 95,000 măi metrici. Pentru esportu nu s'au putut vinde neconvenind prețurile. — S'ecară negotu puțin, mișcare cam 3000 măi metrici.

Coloniile. Negotu slab. Din provincă comande puțin. Zăharul rafinat notă 33.75, 33 fl., tăiat 35, 34.50 fl. — Cafea fermă. Ceylon 205, 193 fl. Mocca 194, 186 fl.

Păstăiose. Fasolea albă slabă căutată, notă 6.25, 6.75 fl., linte 9—12 fl., mazere 9.50, hrișcă de România 6 fl. unгурescă 5.60, 5.65 fl., sămăntă de cânepă 10, 10.50.

Victualie. Negotul în ouș mulțumitor, esportatori cam puțin, consumu însă mare, prețurile neschimbate. Galite oferte multe, prețurile au scădută. Notă 4.80, 5 fl., slabe 2.60, 2.80; rațe grase 1.80, 2.10, slabe 1.20, 1.30, găini 1, 1.20 fl., pui 0.80, 1.20, curci 4, 4.50 fl., cu părechea. — Untul 85, 90 fl.; ceapă 12 — 13, usturoi 24. 25 fl.

Unșore de porc, cerere slabă, prețurile au dat îndărăpt. De orașu cu butoiu 56, 56.50, mai târziu 55, 55.50. Slămina de asemenea necăutată.

Pei. Nici în săptămâna asta nu este nimic important. S'au vëndut în totalu 5—6000 pei de oie s'erbesci cu prețurile din săptămâna trecută.

Lămurii. Negotu continuu neînsămnat.

Pei uscate, negotu slab. Boi prima 68, 72 fl., vaci prima 64—66 fl. pitlingi 75—80, Kneip de Transilvania 105, 110 fl., tôte cu 100 de Kilo.

Pei lucrate, vëndare slabă din cauza producției prea mari. Cu deosebire sunt proviziuni mari în tot felul de talpă. De vre-o îmbunătățire deocamdată nu pôte fi vorba.

— Cu 1 Mai a expirat cel din urmă cupon dela losurile de stat din 1860. După data acosta începându cu 12 Mai se vor elibera côle de cupon noue la casa centrală din Viena, B.-Pesta și Agram și la următoarele perceptoare: Neusohl, Debretin, Fiume, Kasau, Cluj, Sibiu, Cincbiserici, Pojon, Oedenburg, Satmar, Seghedin, Timișora și Esseg. Totu la oficiile acoste se află și formațiile de preschimbare.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 28 April. n. starea rimătorilor a fost de 161.676 capete, la 29. Aprilie au intrat 2381 capete și au eșit 1193 rămăndu la 29 Aprilie un număr de 162.864 capete. — Se notă: marfa unгурescă veche, grea dela 45 cr. până la 46 cr. marfa unгурescă tineră grea dela 49 1/2 cr. până la 49 cr., de mijloc dela 47 cr. până la 48 1/2 cr. — ușor dela 46 cr. până la 47 cr. — Marfa țărănescă grea dela 45 până la 46 cr. — de mijloc dela 46 cr. până la 47 cr. ușor dela 48 cr. până la 49 cr. — Marfa de România de Bakony grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușor dela — cr. până la — cr. transio d'ea țepoșă grea dela — cr. până la — cr. transito mijloc dela — cr. până la — cr. Marfa s'erbescă grea dela 46 1/2—47 1/2 cr. transito, mijloc grea dela 46 1/2—47 cr. transito-șoră dela 45—46 cr. Porci îngrășați de un an dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți și gară cu 4 1/2.

Cursul pieței Brașov

Table with columns for Banote romănesci, Argint romănesc, Napoleon-d'ori, Lire turcesc, Imperial, Galbin, Seris. fonc., Rube rusesc, Mărc germane, Discontul.

Cursul la bursa de Viena

Table with columns for Renta de aur, Renta de hărtă, Imprumutul căilor ferate ungare, Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare.

Table with columns for Renta de hărtă austriacă, Renta de argint austriacă, Renta de aur austriacă, Losuri din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, etc.

Bursa din București din 30 Aprilie

Table with columns for Valori, % and SECUMPT. Includes Renta română perpetuă, Oblig. de stat C. F. Române, Credit Fonc. Urb. din București, etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 30 April. 1890.

Table with columns for Săminte, Calitatea per Hect, Prețul per 100 chilogr. Includes Grău Bănățenesc, Grău dela Tisa, etc.

Table with columns for Săminte vechi ori nouă, soiul, Calitatea per Hect, Prețul per 100 chilogr. Includes Săcară, Orz, Ovăș, Cucuruz, etc.

Producte div. Soiul

Table with columns for Sem. de trif., Luțernă ungur. francesă, roșă rafinată, etc.

Cursul losurilor private din 30 April.

Table with columns for Baslica, Credit, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunăre, etc.

Editor și Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Seiden-Grenadines, schwarz und farbig (auch alle Sichtfarben) 95 kr. bis fl. 9.25 p. Met. (in 18 Qual.) — versendet robenweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depôt G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

ANUNȚU.

Am onore a însciința onorabilul publicu român, că mi-a sosită

3182-2

Apele minerale prospete

Selterser, Giesshübler, Karlsbader, Marienbader, Haller, apă de Buda (Rakoczy), Roncegno, Levico și altele.

Sare de Karlsbad și de Marienbad.

HAPURÎ DE MARIENBAD.

EISENMOORSALZ de FRANZENSBAD.

IODSALZ de Darkau și de Hall.

PASTILLE de Bilin, Ems, Karlsbad, Sodener, Vichy și altele.

Farmacia la „Pelicanul de aur”

Strada Scheiloru și tîrgulu straeloru.

Cu distinsă stimă

VICTOR ROTH.

Prețuri foarte reduse de totu ieftine.

Etablissementul de ghetete și pâlării

al lui

I. SABADEANU,

Strada Căldărarilor Nr. 485.

Prin tîrguelt favorabile i se dă ocaziunea, — a scădea prețurile dela 20% eventualu și 30% — și liferă cu prețuri de totu ieftine, ca și până acum marfa solidă numai lucrul de mână (lucru de mașină nu posede).

Ghete de bărbați:

Ghete de vacs și patent. dela fl. 3.20 în susu
„plă cu șirofe și cuie. . . 3.50 „
Ghete din piele patentată „ 3.50 „
Asemenea cu talpă duplă
cu șirupuri și cuie . . . 4.— „
Din piele de vacs fină franț. „ 4.50 „
Asemenea cu șirupuri și
ținte dearamă talpă duplă „ 5.— „
Din piele de gams fină. . . 4.75 „
Din piele patentată pentru
urcat pe munți (Bergsteiger) „ 4.50 „
Pantofi franț. de piele patent. „ 4.— „
Cisme scurte de iufă ru-
sescă. . . . . 7.50 „
Cisme lungi de vîntătoare
din iufă rusescă . . . . 10.50 „
Pentru capacu și altă gar-
nitură precum și pingea se
socotese câte 50 cr. mai
multă de părechia.
Pantofi și papuci de casă dela „ 1.— „

Ghete de dame:

Ghete de gems cu țug dela fl. 3.— în susu
„ I-a
„ în formă Beust-Bismark „ 3.80 „
Din piele patentată cu țug „ 3.00 „
Asemenea cu forma de
Beust I-a. . . . . 3.50 „
Cu lac înainte seu imprejur „ 4.— „
Din piele de Cid (mănușe) „ 4.— „
Ghete de brinel [șalon] „ 3.— „
Pantofi franț. de brinel „ 2.— „
„ Din piele Regata. . . 2.60 „
„ de copii dela . . . —.50 „
Ghete de copii „ . . . 1.— „
Ghete de fețișe și copii „ 2.20 „
Papuci și pantofi de casă
pentru dame . . . . . 0.90 „
Papuci de gimnastică . . . 1.— „
Galoci de gumă încă sunt de tôte ca-
litățile rusești, englezești, franțuzești și
germane, cu prețuri modeste.

289,10-8

Tôte celelalte specialități de încălțăminte fine aici neamintite se găsescu cu prețuri foarte scădute.

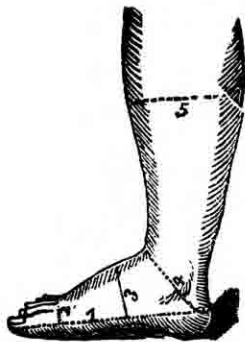
Comande după măsură și reparaturî încă se primescu. Aceste însă le efectuează d-lu **G. Olteanu** fostulu meu maestru de ghetete pe **socotela lui**, care, luându această parte a negoțului de a face ghetete după măsură și reparaturî, deja d'unu anu asuprăși, ca specialistă bunu le efectuează bine și ieftin.

Se află și pâlării, căciuli și șepci de bărbați și copii foarte ieftine. Pâlării de filz pentru bărbați sunt dela fl. 1.20, pentru copii dela 75 cr. în susu. Șepci de bărbați de voiagiu și de lucrătorî dela 50 cr. în susu.

Aceste prețuri ieftine se pôte aplica numai atunci, când se plătescu marfa îndată cu bani gata.

Comande din afară se voru efectui prompt și încălțăminte, cari nu se potrivescu se schimbă, seu se primescu franco îndărăt.

Spre ușurarea măsurii este a se tăia o fâșie de hârtia, și a se măsura, 1) dela mijloculu călcăiului până la capulu degetului celu mare, 2) peste degete unde se incepe ridicătura piciorului, 3) imprejurul ridicăturii, 4) cuprinsulu călcăiului. Acestă măsură ar fi de ajunsu pentru ghetete (papuci) cu elastic, dorește cineva ghetete cu nasturi atunci este de lipsă 5) și măsura pulpei. La cisme înalte cu cărâmbi este a se măsura partea cea mai grăsa

terului, pertru ca la casă când ar mai dori să comande, nu trebuie altceva decât numai o carte postală, în care să se arate calitatea și modul cum se fiă gheata și se va efectui prompt. Pentru durata încălțăminteloru se garantează.

Prețuri foarte reduse de totu ieftine.

Materii (stofe) de Brünn

liferăză cu prețurile originale

Fabrica de postavuri fine

Siegel-Imhof

in Brünn.

Pentru unu rîndu de haine bărbătesci de primăveră seu veră este de ajunsu unu coupon în lungime de 3-10 mtr., cari faci 4 coți de Viena. Unu coupon din

lână veritabilă costă

- fl. 4.80 calitatea obicnuită.
- fl. 7.75 calitatea fină.
- fl. 10.50 calitatea cea mai fină.
- fl. 12.40 calitatea suprafină.

Mai departe sunt de căpătăt în cea mai mare alegere Kammgarne țesute cu fricele de mătase, stofe pentru pardesiuri, păsă (Loden) pentru vîntorî și turistî, peruvianu și toscingiu pentru haine de salon, postavuri pentru uniforme de amplotați, stofe de spălatu din ață pentru bărbați și copii, stofe veritabile de pichetă pentru gileteți, etc. etc.

Pentru marfa bună, liferățul esactă și întocmai după mostre se garantează.

Mostru gratis și franco.

268,40-19

Anunțu.

Subscriții avemu onorea a face cunoscutu, cumcă primim compunerea de proiecte pentru clădiri și deslegarea probleme-lor tehnice de ori-ce natură; apoi esecutarea de clădiri, lucrări de beton, apaducte, punerea în stare uscată a zidurilor umede etc., pe lângă prețurile cele mai moderate și prestarea garanției recerute. Aceia cari voiescu a se folosi de serviciile nostre, binevoiască a se adresa la biroulu subscrișilor din tîrgulu grăului No. 558.

Totu aici se pôte procura Portland și Romancement prima calitate în saci cu prețuri moderate.

GÄRTNER & MAZUCHI.

Turnătoria de feru și fabrica de mașini a lui SCHLICK, SOCIETATE PE ACȚII IN BUDAPESTA.

FABRICA ȘI BIROULU CENTRALU: VI., Kilsö väci-ut 1696/99.

BIROULU IN ORASU ȘI DEPOSITULU: VI., Podmaniczkygasse 14.

Recomandă escelentă construatele, solidu esecutatele și cu mai multe din cele mai mari premii distinselu

Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde,

Pluguri-Royal patent.,

Pluguri-Royal, cari se conduc de sine, Pluguri originale ale lui Schlick și Vidats cu unu fieru (brazdă), unelte pentru lucrarea pământului, grape și fărîmătorî de bugări.

Mașine de semănatu în rînduri „HALADAS“, patentate ale lui Schlick.

Mașini de semănatu în latu, unelte pentru plantarea porumbului și a sfecleloru pentru pluguri cu mai multe brazde.

Mai departe s'afă: Garniturî de treierat cu Vaporu și cu Vêrteju (Göpel), mori pentru curățitu cerealeloru (sistemü Baker și Vidats), mașini pentru prepararea nutrețului, mori pentru sfărîmarea porumbului (cucuruzu), mori de măcinat și instalațiunî pentru mori de uleiu.

Mașini originale americane de secerat și legat și sнопî, mașini de cosit și erva.

Prețurile cele mai eftine. Condițiuni de plată avantagiöse.

Prețuri-Curentu la cerere gratis și franco.

Observare. Ne onorăm a aduce la cunoștința p. t. D-lorü mușterii, că desi amü mutat parte cea mai mare a birourilor nostre ce se aflau în Budapesta VI., Podmaniczkygasse No. 17, în etablissementulu fabricii nostre aflătorü: Budapesta, VI., Aeusserer Waitznerstrasse Nr. 1696-99, totuși susținemü în interesulu și pentru comoditatea onor. d-ni clienți unu birou în orașu, în localitatea de mai susu, unde vomü ținea unu depositu din tôte produsele nostre de obiecte pentru didiri și de mașini agricole.

Directia turnătoriei de feru și a fabricii de mașini a lui SCHLICK — societate pe acții.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta

Trenulu de persoane: 7 ore 7 minute sera.
Trenulu acceleratü: 2 ore 15 minute după amedi.
Trenulu omnibus: 4 ore 54 minute dimineața.

2. Dela Brașov la București:

Trenulu acceleratü: 2 ore 34 minute după amedi.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenulu de persoane: 9 ore 45 minute înainte de amedi.
Trenulu acceleratü: 2 ore 14 minute după amedi.
Trenulu omnibus: 8 ore 32 minute sera.

2. Dela București la Brașov:

Trenulu acceleratü: 1 ora 55 minute după amedi.

Avisu d-lorü abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe couponulu mandatului postalü și numerii de pe fâșia sub care au primitu țiarulu nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămuritü și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”